

Bütün
ülkelerin
proleterleri
birleşiniz!

yeni yol

TİP ve TKP Merkez Komiteleri tarafından yayınlanmaktadır

1 Mayıs 1988, Sayı 13

1 MAYIS'SIZ DEMOKRASİ DÜŞÜNÜLEMEZ

1 MAYIS 1988'DE İŞ, EKMEK, ÖZGÜRLÜK VE BARIŞ İÇİN

1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü, 1988 1 Mayıs'ını da Türkiye işçi sınıfı, ağır yaşam koşullarına karşı, emeğe yönelik artan saldırılar ve baskılara karşı, mücadele, birlik ve dayanışmayı yükselterek karşılıyor.

İşçi ve emekçiler toplu sözleşme masalarında, işyerlerinde, fabrikalarda, alanlarda, artan hayat pahalılığı ve zamlara karşı daha iyi yaşam koşulları için, sendikal hak ve özgürlükler için her yolla direniyorlar. Toplusözleşme-

lerde tekellerin ve kamu işverenlerinin dayattığı ücret politikasına karşı sendikalar ardarda grev kararı alıyor. Hayat pahalılığı ve zamlara karşı yeni ücret artışları için Türk-İş, Hak-İş ve bağımsız sendikalara üye işçiler yemek boykotu, servis boykotu, mesaiye kalma gibi eylemlerle haklarını talep ediyorlar.

Hakları için hareketlenen işçiler Türk İş'in eylemlerine destek veriyor. Ülke çapındaki yemek boykotu eyleminden sonra, Türk-İş'in Sakarya ve Adana mitinglerine onbinlerce katılımla destek veren işçi eylemlerine halk da etkin dayanışma gösteriyor. İşçi ve emekçiler, sıkıntılarını etkin biçimde dile geti-

rek, tepkilerini demokratik yollarla, yöntemlerle göstererek ekmeğe ve özgürlük talep ediyor, hükümeti sorunlarına çare bulmaya zorluyorlar.

İşçiler ve sendikaları hızla düşen gerçek ücretlerin yeni haklarla artırılması için, sendikal haklar için mücadele etmekte kararlı görünüyor. Nitekim, Sakarya Mitingi'nde konuşan Türk İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz da, Özal iktidarı döneminde fiyatların hızla arttığını, gerçek ücretlerin hızla düştüğünü, işçinin aynı mali alabilmek için bugün 10 yıl öncesine oranla iki kat daha fazla çalışmak zorunda kaldığını belirtiyor ve şöyle diyordu: "Haysiyetimi-

Devamı 10. sayfada

Gelişmeler ve demokrasi güçlerinin olanakları

29 Kasım 1987 genel seçimlerinden bu yana beş ay geçti. Genellikle genel seçimlerin yapılmasından sonra politik yaşamdaki gerilimin düşeceği varsayılır. Ama bu kez öyle olmadı. Geçen süre, yoğun iç ve dış politik gelişmelerle, ateşli, gergin tartışmalarla belirlendi. Ortalığın durulacağını da kimse iddia edemiyor. İstikrar arayışları sürerken, toplumsal ve siyasal yaşamı istikrarsızlaştırıcı yeni unsurların bir bir boy vermesine tanık oluyoruz. Beş yıl sonra yapılması gereken genel seçimler, son seçimlerden daha beş ay geçmeden gündeme getirilebiliyor, yerel seçimlerin sonuçlarına göre, erken bir genel seçimin söz konusu olup olmayacağı tartışılıyor.

Oysa, hükümet partisi ANAP, meclisteki sandalyelerin kesin çoğunluğunu elinde tutuyor. Bütçe tasarımasının yasalaşmasında görüldüğü gibi, meclisten istediğini geçirebiliyor. Dış ve iç büyük sermaye çevreleri de, "en risksiz" buldukları bu hükümeti destekliyorlar.

Buna karşılık, ikinci ANAP hükümeti, birçok yönden zorlanmaktadır, çünkü, gerek siyasal gerekse

Devamı 11. sayfada

Ortadoğu, Körfez ve Akdeniz

Küçük Savaşlar, Büyük Tehlikeler Değil mi?

18 Nisanda ABD savaş gemileri İran'ın petrol terminallerine ve tankerlerine ateş açtı. Körfez'de çatışmalar yeni bir düzeye yükseldi.

Maceracı-militarist politika temelinde girilen saldırı tüm dünyanın tepkisini aldı. Her zaman olduğu gibi ABD emperyalizminin sözcüleri giriştikleri maceracı eylemi "petrol ulaşım yollarını korumak, bölgedeki durumun istikrara kavuşması için duydukları kaygı ve (pek tabii ki) ABD'nin ve müttefiklerinin bölgedeki yaşamsal çıkarlarını korumak" biçiminde açıkladılar.

Özellikle bölgede son aylarda gelişen ve gittikçe dahada tehlikeli boyutlar alan çatışma ve saldırılar, tüm dünyada "Ortadoğu-Körfez, bir üçüncü dünya savaşının başlangıcı olabilir mi?" korku ve endişesine neden oluyor. Bölgedeki gelişmeler aynı zamanda tehlikenin boyutunu bölge düzeyinden çıkarıyor, global düzeyde dünya barışı ciddi bir tehitle karşı karşıya geliyor.

Son ayların gelişmelerine baktığımızda karşımıza çıkan tablo endişe verici. Eylül 1980'den bu yana, yaklaşık 8 yıldır devam eden İran-İrak savaşında

Irak yönetiminin Kürt halkına karşı binlerce insanın feci bir şekilde can verdiği kimyasal yıkım silahlarını kullanması Irak Kürdistanı'nın Halepçe kasabesindeki girilen katliam... İran'ın Ku-

Devamı 9. sayfada

Türk birliklerinin Irak sınırlarına yığılması, gerek haklarımız, gerekse komşu ülkeler için ağır sonuçlara yol açabilir

Irak Komünist Partisi, İran TUDEH, TİP ve TKP 19 Nisanda ortak bir açıklamaya ile İran-İrak savaşındaki yeni tırmanmaya karşı çıktılar. Açıklama, özellikle kentler savaşının, sivil halka karşı roket ve zehirli gaz kullanımının, aynı zamanda ABD ve başka emperyalist ülkelerin 'petrol çıkarları' bahanesiyle Körfez'e askersel güç yığmasının üzerinde duruyor. Açıklamada ABD'nin İran petrol terminallerine son bombardıman saldırısıyla bölge güvenliğine karşı tehlikelerin yeni bir düzeye yükseldiği belirtiliyor. Partiler, savaşın haklı ve demokratik bir te-

Devamı 10. sayfada

“Bu haklı adımınızla da F.Almanya'daki Türkiyeli göçmen işçilerin yüreğinde yer tutmaktasınız...”

Sayın Dr.Nihat Sargin
Sayın Haydar Kutlu
Ankara Merkez Kapalı Cezaevi
10. Koğuş
ULUCANLAR-ANKARA

Sayın Nihat Sargin,
Sayın Haydar Kutlu,
Sevgili dostlar,

Sizleri özlem ve umutlarımızla ülkemize uğurlayalı beş ayı geçiyor. Bu süre, Türkiye'nin gerçeklerinin görülmesine katkı, gözü dönmüşçesine bir kin ve nefretler gerçekleştirilen işkence direnç ve öne konulan amaçlara fedakarca bağlılıkla göçmen işçilerin bilinçine yazıldı.

Sizler, bugüne kadarki onurlu mücadeledenizle olduğu gibi, bu haklı adımınızla da Federal Almanya'daki Türkiyeli göçmen işçilerin yüreğinde yer tutmaktasınız. Ve emin olmalısınız ki, size verilen güven sözü unutulmadı.

Yıllar yılı binbir vaatle avutulan, ülkende "afamancı", yurtdışında "yabancı" göçmen işçi; Konsoloslukların, gizli servislerin kovuşturmalarıyla Pasaportları ellerinden alınan, yurtdaşı hakları kısıtlanan göçmen işçi; geleceğine güvenle bakacağı bir Türkiye, bir daha göç olgusunun yaşanmayacağı bir Anayurt özlemi duyan göçmen işçi sizleri unutmadı.

Öne koyduğunuz politik amaçlarla, kendi sorunlarımız ve beklentilerimiz arasındaki bağ şimdi daha iyi görülebilir. Böylece biz, onlarca yılı aşkın pratiğimizden ve sizin adımınızdan öğreniyoruz ki, ülkeye özlem, geleceğe güven, eşit insani haklar, çağdaş dünyanın nimetlerinden yararlanabilme gibi sorunlarımız, Türkiye'de demokrasi sorunuyla özdeşleşmiştir.

Şimdi bizler, Türkiye demokrasi hareketinin bir parçası olarak bu harekete katkılarımızı da sınavdan geçiriyoruz. Sizin fedakarlığınız, yüksek idealerinizi, inançlarınızı ve milyonlarca insanın çıkarlarıyla bağlı adımınız bizim çabalarımıza örnektir. Biz bu örneği, yurtdışında "Sargin ve Kutlu'yla dayanışma" şeklinde somutlanan ülkemizin geleceğinde rol oynama, demokrasiye kendi katkımızı yapma çabalarımızda var güçle kullanacağız.

Sayın Nihat Sargin,
Sayın Haydar Kutlu,
Sevgili dostlar,

Haklı mücadelenizle umutlan-

Sevgili Nihat Sargin,
28 Nisan tarihinde mahpusluk koşullarında 61. doğum gününüzü kutlayacaksınız. Size bu vesileyle sağlık, esenlik ve nice nice yıllar diliyoruz. Ve bir dahaki doğum gününüzü özgür koşullarda yasal TBKP şerefine yüzlerce kadehi kaldırarak kutlayacağımıza inanıyoruz. Hiç kuşumuz yok sevgili Nihat Sargin, "gelecek günler başarılarınızı katlayarak geliştirecektir."

Federal Almanya'da yaşayan göçmen işçi dostlarınız

mıza da sözcülük eden sizler, işkencede olduğu gibi, savcıların çağdışı iddiaları karşısında ve hiçbir hukuksal temele dayanmayan bir belgeyle "suçlu" gibi gösterilmeye çalışılacağınız mahkememizde bizi yanınızda göreceksiniz.

Yurtdışındaki göçmen işçilerin yüreği ve sınırsız dayanışması sizinedir. Sağlıkla kalın.

Federal Almanya'da yaşayan göçmen işçi dostlarınız

23 Nisan 1988

Yıldız Sargin ve Çiçek Yağcı İngiltere'de bir dizi temasta bulundular

İngiltere Dışişleri Bakanlığı Türkiye Masası sorumlusu Geoff Cowlings ile bir görüşme yapan Çiçek Yağcı Kutlu ve Sargin'in dönüşleri, bugüne kadar geçen süre ve DGM savcısınca hazırlanan iddianame üzerine bilgi verdi. İngiltere elçiliğinin Kutlu ve Sargin'in duruşmasını da izlemesini isteyen Yağcı, İngiltere'nin insan hakları ihlalleri karşısında seyirci kalmamasını, bu konuda Türk hükümeti nezdinde harekete geçmesi gerektiğini belirtti.

Çiçek Yağcı, temasları sırasında Uluslararası Af Örgütü Türkiye sorumlusu Helmut Überdincck ile de bir araya geldi. Helmut Überdincck, duruşmaları Uluslararası Af Örgütü adına bir avukat ile birlikte izleyeceğini belirtti ve Kutlu'nun polis ifadesiyle ilgili bilgi aldı.

Uluslararası PEN Klup Tutuklu Yazarlar Komitesi Siobhan Down'da, Kutlu ve Sargin'in yazdıklarından ötürü de yargılandıkları için tutuklu yazar kabul

edildiklerini, konuyla ilgili girişimlerde bulunacaklarını belirttiler.

"Kutlu ve Sargin'a Özgürlük Komitesi"nin Avam Kamarası'nda yapılan toplantısına da katılan Y.Sargin ve Çiçek Yağcı, sol kanat İşçi Partisi milletvekillerinden oluşan bir grup üye ile görüştüler. Aralarında sol kanat liderleri Tony Benn Erich Haffen ve komite başkanı Jeremy Corby'nin bulunduğu grubun üyeleri Kutlu ve Sargin'in özgürlükleri için elden gelen çabayı göstermeye devam edeceklerini bir kez daha dile getirdiler. Jeremy Corbyn, komitede alınan bir karar gereğince, Başbakan Theatcher'a Türkiye gezisi sırasında kimlerle hangi konuları görüştüğü ve Kutlu ve Sargin konusunun ele alınıp alınmadığını içeren dört soruyu yazılı olarak ilettilerini açıkladı.

Daha sonra İngiltere Komünist Partisini ziyaret eden Yıldız Sargin ve Çiçek Yağcı, parti merkezinde Genel sekreter Gordon Mc Lennon ve İngiltere Komünist Partisi Uluslararası İlişkiler Sorumlusu Gerry Pocock ile görüştüler. Kendilerine İngiltere Komünist Partisi'nin Kutlu ve Sargin'in özgürlüğü ve iddianameyle ilgili çalışmalarını özetlendi. Ayrıca, İngiltere Komünist Partisi Genel Sekreteri Gordon Mc Lennon duruşmaya kendisinin de katılacağını belirtti.

Herbert Mies "Thälmann'ı anmak şimdi Kutlu ve Sargin'a özgürlük demektir."

Alman Komünist Partisi (DKP) Başkanı Herbert Mies, 16 Nisan '88 tarihinde Ernst Thälmann'ın 102. doğum yıldönümü nedeniyle Düsseldorf Eyalet Mahkemesi önünde (Thälmann'ın katili Wolfgang Otto burada yergilaniyor) yaptığı konuşmada DKP'nin Türkiyeli komünistlerle ve tüm demokrasi güçleriyle dayanışmasını vurgulayarak şunları söyledi; "Thälmann'ı anmak, şimdi Kutlu ve Sargin'a özgürlük Türkiye'ye dönem tüm demokratlara özgürlük, Türkiyeli komünistlere de politik çalışma özgürlüğü demektir."

Yunanistan....

6 Gençlik Örgütü (Pasok Gençliği, Yunan Komünist Gençliği, N.Demokratia gençliği, Yunan Komünist gençlik örgütü (EKON)- R.Fereaos, Yunan Solu Gençliği, Yunan Demokratik Sosyalist Gençliği) yaptıkları ortak açıklamada Kutlu ve Sargin'in tutuklanmasını protesto edip, derhal serbest bırakılmalarını istediler.

Filistin Halkının Ulusal Davası İnsanlık Davasıdır

G.ESİN

Filistin halkının direniş önderlerinden, Filistin Kurtuluş Örgütü yöneticilerinden Ebu Cihad (Halil El Vezir) öldürüldü. İsrail siyonizminin Filistin halkına karşı yıllardır sürdürdüğü soykırım Ebu Cihad'ın öldürülmesi ile hiç bir uluslararası hukuk kuralı tanımayan, yeni bir düzeye yükseldi.

FKÖ yöneticisi Ebu Cihad, İsrail devlet terörünün hedefi olmuştur Filistin halkı yıllardır verdiği ulusal mücadele onlarca önder ve yöneticisini yitirdi. Son 15 yıllık sürede İsrail gizli servisi, komanda grupları yaklaşık 20 FKÖ yöneticisini öldürmüştür. Tüm barbarca yöntemlere karşı Filistin halkının direnişini bastıramayan siyonistler, 16 Nisan'da bu sefer bizzat direniş yönlen-direnlerden Ebu Cihad'ı hedeflediler.

Filistin ulusal hareketi, İsrail'in işgal ettiği topraklarda yaklaşık 20 yıldan beri siyonizmin vahşi saldırıları ile karşı karşıyadır. Bu sürede değişmeyen gerçek İsrail siyonizminin halk hareketine karşı uyguladığı "soykırım" politikasıdır. Siyonistler için amaç her zaman FKÖ'de simgeleşen ulusal hareketi "fiziksel olarak" yok etmek olmuştur.

Ancak özellikle Aralık ayından bu yana işgal altındaki topraklarda verilen mücadele Filistin halkının direnişinde önemli ve belirleyici bir dönüm noktası niteliğindedir.

"2000'e Doğru" dergisinde yayınlanan Doğu Perinçek'in yaptığı röportajda FKÖ Siyasi Büro Şefi Faruk Kaddumi direnişin geldiği aşamayı değerlendiriyor: "Herşeyden önce bu yeni aşamada devrimimiz yeni taktikler kullanılarak düşmana karşı caydırıcı bir silah geliştirmiş ve çatışmada denklığı sağlamıştır. Ayaklanma İsrail toplumu üzerinde çok derin bir etki yapmıştır. Aynı zamanda ayaklanma, terörizmin kaynağının bizzat İsrail'in içinde olduğunu bütün dünyaya göstermiş, FKÖ'ye yöneltilen terörizm suçlamalarının ise düşmanın yaydığı yalanlar olduğu açığa çıkmıştır."

"Ayaklanma, ABD'deki Yahudi cemaatinde bile bölünmeler yaratmış..."

Kaddumi'nin dediği gibi İsrail parlamentosundaki bazı milletvekilleri, bilim adamları, barış güçleri işgal'e karşı çıkarak, "Filistinlilerle Dayanışma" eylemlerini yükseltmektedir. Amerikalı Museviler Kongresi Yütürme Komitesi Başkanı dahi "İsrail'in ancak işgale son vermesi halinde varlığını sürdürebileceğini ve saygınlığını koruyabileceğini" açıklayarak, İsrail hükümetini Filistinlilerle görüşme yapmaya çağırmıştır.

Ayrıca bugün gelilen noktada, "Gördüğün yerde vur" emrinden sokağa çıkma yasağına, "canlı canlı ateşe vermekten" yiyecek dağıtımını engelleme-ye kadar tüm insanlık dışı baskıcı, saldırgan yöntemlere karşı Filistin halkının savaşımı geçmişe göre daha yay-

gın tüm Filistinlileri kapsayan ve gittikçe yükselen bir niteliğe erişmiştir.

Röportajda Kaddumi şöyle diyor: "Önce şunu belirteyim ki bu hareket, evet, sabır ve inat gibi, ama aynı zamanda disiplin ve örgütlenme gibi özellikler taşımaktadır. Ayaklanma İsrail'in 21 yıllık işgal ve zulmünden sonra, işgal altındaki topraklarda yaşayan halkımızın çok büyük dersler çıkardığını, kendileri ve haklarını korumada büyük bir sabır ve inat edindiklerini gösteriyor." Kaddumi, "gelecekte direnişin nasıl gelişeceğinde" ise artık "ABD ve Avrupa ile İsrail'in kendisindeki değişikliklerin belirleyici" olacağını belirtiyor. Filistin ulusal hareketinin böylesine kararlı ve bu kararlılığı ile çok geniş destek bulan savaşımının dönüm noktasında İsrail devlet terörü Ebu Cihad'ı hedefleyerek Filistin halkının kararlılığını dağıtmak, hareketin önderi FKÖ'ye darbe indirmek istemiştir. Oysaki, Ebu Cihad'ın öldürülmesinin arkasında da Faruk Kaddumi'nin dünya kamuoyuna açıkladığı "Ebu Cihad'a karşı düzenlenen türden bir eyleme başvurmaya, cakları ". "Filistin halkı ayaklanmayı gösteriler, grevler ve taşlarla sürdürecektir" olmuş; yer yer İsraililerde dahil tüm Filistinliler siyah bayraklarla 3 günlük grevleriyle davalarını yürütmedeki kararlılıklarını göstermişlerdir. Gerek dünyanın gözleri önünde girilen soykırım ve gerekse Ebu Cihad'ın öldürülmesi her düzeyde ve ülkede tepki alırken, İsrail Sanayi Bakanı Ariel Şaron'un "Olaylardan memnuniyet duyduğunu" açıklayarak "Adalet yerini buldu, öteki gerilla liderlerinin de ortadan kaldırılması gerekir" demesi tehlikenin ve tehtidin boyutunu ortaya koymaktadır. Tehlikeyi artıran diğer temel unsur hiç şüphesiz ABD emperyalizminin siyonizmle başından beri yaptığı ortaklıktır. ABD'nin BM'de birkaç kez İsrail'i kinaması bu gerçeği değiştirmez Schultz'un bölge ülkeleri dolayarak önerdiği "Barış Planı" ise Camp David ruhunun tekrar canlandırılmasıdır. Bu arada, ABD'nin İsrail'e her türlü yardımını öngören anlaşma yine uzatılmıştır. Anlaşmada İsrail ABD'nin Stratejik bağlaştığı olarak nitelenirken, iki ülke arasında askeri, ekonomik, politik alanların yanı sıra gizli servisler arasında da işbirliği öngörülmüştür.

Bu yönüyle, işgal altındaki topraklarda Filistin halkına uygulanan vahşice saldırılar sorunun aynı zamanda insan hakları çerçevesinde alınmasını gerektirmektedir. İsrail siyonizmi, insanın kendi ülkesinde özgürce, bağımsız yaşama hakkına, kendi dilini hiçbir kısıtlama olmadan konuşabilme, kültürünü geliştirme hakkına ve kendi kaderini özgürce tayin edebilme hakkına

"barbarlıkla; soykırımla ve kanla "saldırıyor. Siyonistler Filistinlilerin yaşama hakkına saldırıyor. Şimdi ivedi görev Filistin halkına uygulanmakta olan zulmün önlenmesi için tüm dünyanın, en temel hak "yaşama hakkına" sahip çıkan herkesin Filistin halkıyla dayanışma sesini yükseltmesi ve Filistinlilerin kararlı eylemine destek vermesidir.

Filistin halkının kendi kaderini özgürce belirleyebilmesi uluslararası dayanışmanın yükselmesine bağlıdır.

Ülkemiz demokrasi güçleri Filistin halkıyla beraberdir

Dünya çapında Filistin halkıyla gösterilen dayanışma hareketinde halkımız, ilerici ve demokrat güçler de yer alıyor. Ülkemizde mitinglerle, protesto telgraflarıyla, siyah çelenklerle İsrail'in barbarlığı kınanıyor, siyonizm protesto ediliyor.

Özal hükümeti ise yakın bağlarla bağlı olduğumuz Filistin halkıyla dayanışmasını sadece mesajlar, NATO ve İslam ülkeleri Konferansında bir kaç dakikalık konuşmalarla dile getiriyor. Diğer yandan İsrail'in terörünü protesto eden gençler polisin saldırısına uğruyor, Ankara'da İsrail Maslahatgüzarlığına siyah çelenk bırakan 7 SHP milletvekili hakkında DGM'ce soruşturma açılıyor ve hükümet İsrail ile "ortak silah sanayi yatırımları" üzerine görüşmeler yapıyor. Oysaki Türkiye kamuoyu İsrail'in siyonist, saldırgan politikasının, terörünün karşısındadır. Türkiye halkı Filistinlilerin kendi yazgısını özgürce belirleme ve bağımsız ulusal devletini kurma hakkını savunmaktadır.

Hükümetin, Filistin sorununun adil, demokratik ve barışçı çözümü yolunda "Ortadoğu barış konferansı"nin gerçekleşmesi için atacağı adımlar onun ne kadar Filistin halkıyla dayanışma içinde olduğunu göstergesi olacaktır. Kaldığı Faruk Kaddumi'nin dediği gibi "Türkiye, NATO'ya üyedir. NATO üyeleri nezdinde ve daha özel olarak, NATO'ya üye olupta Filistin sorunda daha olumlu bir tavır alan Avrupa ülkeleri nezdinde, aktif bir rol oynayabilir. Özellikle Danimarka, Norveç ve Hollanda'yı kastediyorum. Türkiye'nin asıl aktif rolü ise, ABD'ye yönelik olabilir. Türkiye, uluslararası kamuoyunun dikkat merkezinde olan bu sorunda üzerine düşen sorumluluğu böylesi bir destekle yerine getirebilir. Türkiye'nin bölgede barışa katkısı "Filistin halkına ile dayanışmasını" yükseltmesi ile olacaktır.

Filistin halkının ulusal davası bir insanlık davasıdır. Bu dava "insan haklarının eksiksiz sağlandığı bir Türkiye" için savaşım veren tüm demokrasi güçlerinin ortak davasıdır.

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcısı İddianamesinde Sekreter Yoldaşları İrkçilikle Suçluyor

YAVUZ HIRSIZ EVSAHİBİNİ BASTIRIR MI?

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcısı açıkladığı iddianamede Nihat Sargın ve Haydar Kutlu yoldaşların "ırk mülhazası ile Anayasa'nın tanıdığı kamu haklarını kısmen veya tamamen kaldırmak" suçlarını propaganda yolu ile işlediklerini öne sürüyor.

Bu "ırkçılık suçunu" nasıl işlediklerini soruyor insan şaşkınlıkla... Bu iki insan halkların kardeşliği, ulusların eşit hakları temelinde dostluğu ve ülkelerin barış içinde birarada yaşamaları için mücadele vermiyorlar mı? İrkçi düşünce ve politikalarla tümüyle yabancı ve hatta bunların uzlaşmaz karşıtı olan Marksizm-Leninizm hem TKP, hem de TIP'ın program ve mücadelesini belirlemiş miydi? Ayrıca, her iki yoldaşımızın yasal olarak kuruluş çalışmalarını başlatmak için ülkeye döndükleri TBKP'nin programında da ırkçı-şovenist politika en açık biçimde eleştirilmekte, örneğin Kürt ulusal sorununun adil, demokratik ve barışçı çözümü için açılımlar getirilmektedir.

"Baştan beri Kürt ulusal mücadelesini baskı ve terörle bastırmak isteyen, Kürtlerin varlığını ve ulusal haklarını tanımaya yanaşmayan, Kürt halkını zorla asimilasyon ve göç yöntemleriyle tarih sahnesinden silmeye çalışan egemen güçlerin günümüzdeki ırkçı, şovenist, militarist politikası ulusal sorunu keskinleştiriyor ve sorunun adil, demokratik, barışçı çözümünü güçleştiriyor. İrkçi, Şovenist, militarist politika Kürt halkına kan kusturmakta, Türkiye'nin demokratikleşmesinin önünde büyük bir engel oluşturmaktadır. Bu politika aynı zamanda Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'da gerginlikleri arttırma, halkları birbirine düşman etme, Türkiye'yi bölgede maceralara sürükleme planlarına da hizmet etmektedir." (TBKP Program Tasarısı, s.48)

"Şovenizme karşı Türk ve Kürt halkının kardeşliği için, iki halkın Amerikan emperyalizmine ve iç gericiğe karşı barış ve demokrasi için birlikte mücadelesi için çalışılmalıdır." (TBKP Program Tasarısı, s.49)

Peki, Savcılığın Nihat Sargın ve Haydar Kutlu yoldaşları ırkçılıkla suçlaması nereden kaynaklanıyor? Ne gibi bir mantığa dayandırılabilir? Sorunun cevabını iddianamede bulmaya çalışalım. Öne sürülen "delilleri" ve suçlamanın mantığını bulmak bir zor değil. Çünkü iddianamede her iki yoldaşımızın "Türkiye sınırları içerisinde yaşayan herkesin Türk olduğu hilafına Türkiye"

Celal ÖZ

varlığından bahsetmek suretiyle," veya "Türkiye Cumhuriyeti Devletinde yaşayan Türk halkının dışında ayrı bir Kürt halkı varmışçasına Kürt halkından bahsedip bu halka baskı yapıldığını belirtmek suretiyle", yada "Türkiye'nin doğu ve güneydoğusunda yaşayanların Kürt olduğundan, ayrı bir dillerinin mevcut olduğundan ve bu halkın ulusal demokratik haklarından bahsetmek suretiyle" bu "ırkçılığı" yaptıkları öne sürülüyor. Bu ve benzeri cümlelerle tam 28 kez Türk Ceza Kanunu'nun 142. maddesinde cezalandırılmaları isteniyor.

Böylece Türkiye'de Kürt diye bir halkın yaşamadığını ve Kürtçe diye bir dilin konuşulmadığını bir çirpıda "öğreniyoruz"!... Bu denli "açık basit" mantığa ne denir? Çok şey söylenebilir. En "yalın ve basit" olandan başlamak gerekecek öyleyse.

Ülkemizde Kürt halkının varlığı ve kendi ayrı anadiline sahip olduğu inkar edilemez bir gerçektir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya hiç gitmemiş, buradaki halkla hiç "konuşmamış" ya da onların dilini hiç dinlememiş olsa bile günlük basın ve yayın araçlarından bu gerçeği halen öğrenmemiş olmak ancak cehaletle açıklanabilir. Bu yalın gerçeği 12 Eylül rejiminin ve Özal hükümetinin tanımak, kabul etmek istemediği de bir o kadar gerçektir. Ancak hükümet ve resmi organlar bile bu gerçeği "resmen" tanımalarına bile, yaşamın bu gerçeğini fillen tanıyorlar. Nitekim, insanlık dışı koşullar nedeniyle Diyarbakır ceza evindeki tutuklu ve hükümlülerin direnişi karşısında hükümet, ziyaret sırasında Kürtçe konuşulması, istemini kabul etmek zorunda kalmıştır. Bu bile savcılığın "Türkiye'de Kürt halkının yaşamadığı ve Kürtçe konuşulmadığı" iddiasını çürütmektedir. Aksi düşünülüyorsa o zaman Başbakan, Adalet Bakanı ve hükümetin diğer üyeleri Sekreter yoldaşlarımız suçlandığı gerekçelerle yargılanmalıydılar. Elbette bunu, yaşamın gerçeğini (Kürt halkının ve anadilinin varlığını) reddetmek anlamına geleceği için istemeyiz.

Başka bir örnek ele alalım: Diyarbakır sıkıyönetim mahkemesinde kimi sanıkların savunmalarını daha iyi yapabilecekleri anadillerinde, Kürtçe yapmak istediklerini gazetelerden herkes okuyor. Bunu reddeden hakim "dışarda Kürtçe konuşun ama burada olmaz" gerekçesi bile bu gerçeği kanıt-

Ülkemizin tüm dünyaca da çok iyi bilinen gerçeğini yok sayan politikaların, Kürt halkının ve Kürtçe dilinin varlığını reddeden her türlü rejimin, Anayasal ve yasal düzenlemenin bu tür açık çelişkilere düşmesi kaçınılmazdır. Kaldı ki, bu çelişki en acı sonuçların yaşanmasının temel nedenini oluşturuyor. Gerçeklerin yasaklarla ve hele askeri araçlarla yok edilmeye çalışılması bölgedeki sorunların, o çok sözü edilen "anarşi ve terörün" kaynağını oluşturuyor. Bir halka zorla başka bir kimliği dayatmak asıl "ayrımcılığı ve bölücülüğü" oluşturmuyor mu? Kürt halkını tanımamak, zorla Türklüğü dayatmak, dilini yasaklayıp zulüm uygulayıp en temel ulusal demokratik, kültürel ve insanlık haklarını yok etmeye çalışmak "ırkçılığın ve şovenizmin" başlangıcını, kaynağını oluşturmuyor mu?

Bu nedenlerle sorunun çözümü politiktir ve tüm politik güçlere, siyasi partiler ve hükümete sorumluluk düşmektedir. Kürt halkının ve dilinin varlığını reddeden politikaya, Anayasal ve yasal düzenlemelere karşı sessiz kalmak, gerekçesi ne olursa olsun, daha acı sonuçları beraberinde getirecek, sorunun adil, demokratik ve barışçı çözümünü engelleyecektir. Askeri araçlarla sorunu çözme politikalarını dayalı da olsa desteklemek sonucunu yaratacaktır. Bu nedenle sorunun parlamentoda (ve her düzeyde) tartışılmasının engellenmemesi de büyük önem taşımaktadır. SHP İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Eren'in konuyu Meclis kürsüsüne getirmesi bu doğrultuda çok yararlı ve önemli bir adımı oluşturmuştu. Şu sıralarda "Türkçe'den Başka Dillerle Yapılacak Yayınlar Hakkında Yasa'nın (Kürtçe dilini yasaklayan) kaldırılması girişimi de aynı önemi taşıyor ve desteklenmesi gerekiyor.

Nihat Sargın ve Haydar Kutlu yoldaşları, Kürt halkının ve anadilinin varlığını reddetme çelişkisine düşerek suçlamaya çalışan Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığına bu çelişki-den kurtarılması, kamuoyu önünde daha ileri toplumsal ve hukuki ayıplar işlememesi, ve gerçekleri katletmek çabasından kurtarılması için yardımcı olmak görevi hükümete düşüyor.

İDDIANAMENİN
TÜRKÇE VE ALMANCA
ÖZETİ ÇIKMIŞTIR

DEMOKRATİKLEŞME VE BASIN

Son birkaç haftadır iç politikadaki çalkantıların odak noktalarından birini de hükümet ile basın arasındaki gerginleşen ilişkiler oluşturdur. Öyle ki, hükümet ile gazete sahipleri arasındaki tartışma Başbakan Özal'ın Cumhurbaşkanlığı ile görüşmesinde de gündeme gelecekti.

Bir süredir kimi gazetelere verilen ilanların kesilmesi, "yalan haber" yasa tasarsına karşı gazetecilerin tepkisi ile başlayan gerginlik, hükümetin gazete kağıdına yaptığı yüzde 35 oranında zam ile doruk noktasına vardı. Hatırlanacağı üzere, hükümet bu yılın başında gazete kağıdına zam yapmış, bu birçok derginin yayın hayatına son vermesine yol açmış, özellikle mali kaynakları son derece kısıtlı olan yerel gazeteleri zor durumda bırakmıştı. Bu zamdan üç buçuk ay kadar sonra ise bellibaşlı günlük gazete sahipleri bir açıklama yapıp gazete fiyatlarını artırmak zorunda kaldıklarını bildirdiler ve gazetelere 50 lira zam geldi. Gazete sahiplerinin bu zammına hükümet kağıda getirdiği yeni bir zamları yanı sıra verdi. Gazete sahiplerinin sert tepkilerine neden olan da işte bu yanıtı. İlginçtir ki, en sert tepki Hürriyet gazetesini sahibi E.Simavi'den geliyordu. Simavi, gazetesinin birinci sayfasında yayınladığı açık mektubunda, Başbakan'a hitaben "sevdiğimiz, beğendiğimiz, umut bağladığımız kişiydiniz. Çizdiğiniz hedefler ve uygulamayı vaad ettiğiniz politika bizlere de sıcak gelmişti" diyor, bugüne dek Özal'ın "sırlarını kutsal bir gizlilik içinde korumaya özen gösterdiğinizden" söz ediyordu. Ancak Simavi "sırdaş" olduğu Özal'a karşı şimdi tavrı almıştı. Kuvvetler ayrılığında söz ediyor, Türkiye'de birinci kuvvet "benim" diyor. Başbakan Özal'ın bunu "biri çıkar silah zoruyla ben bir numarayım dersen, biz onun karşısında oluruz" şeklinde yanıtlaması ise çatışmanın hükümet basın ilişkisinin ötesinde boyutlara sahip olduğunu gösteriyor, siyasal sahnede silah zoruyla yer almış 12 Eylülcülere ve destekçilerine yönelik bir mesaj niteliği taşıdığı izlenimi veriyordu.

Genel olarak hükümetlerin basını susturma, sindirme araçlarından birinin kağıt fiyatlarının artırmak olduğu bilinmektedir. Nitekim 1980'den buyana gazete kağıdının fiyatı yüzde 7890 gibi devasa oranda zam görmüştür ki, bu zam birçok tüketim malına yapılan zamdan çok yüksektir. Basını en etkili bir biçimde susturmanın yolu ise elbette basın özgürlüğünün yasalarla kısıtlanmasıdır. Türkiye basını bunu 1980 den sonra acı bir biçimde yaşadı. Günlük gazeteler belli sürelerle kapatıldı, köşe yazarları tutuklandı, gazeteciler hakkında davalar açıldı. Ton-

larca kitap toplatıldı, imha edildi. Demokrasiyi yok eden zihniyet, tüm öteki hak ve özgürlüklerle birlikte basın özgürlüğüne de kısıtlama getiren 1982 Anayasasında ifadesini buldu. Basına yönelik saldırı o hale gelmişti ki, yazı ve haberler bir yana resimlerin basılması bile yasaklanıyor, gazeteciler tartaklanıyor, tehdit ediliyordu. Bununla güdülen amaç, elbette basının gerçekleri halka ulaşmasını önleme, suskun basınla suskun toplum yaratmaktı. Bugün ise durum farklı olmakla birlikte, 12 Eylül'ün basına çizdiği duvar aşılmış olmakla birlikte varlığını da sürdürmektedir. Hükümet Basın yasasında, Medeni Kanunda, Ceza yasasında yapmayı düşündüğü değişikliklerle, "yalan haber yasa" gibi girişimlerle basına yeni kısıtlamalar getirmeyi planlamaktadır. Tüm bunlarla birlikte kağıda yapılan zam da basına yönelik bir tehdit niteliği taşımaktadır. Hala kitap yasaklamalarının sürmesi, kitap yakma gibi çağdışı uygulamaların varlığı hükümetin basın özgürlüğünü tanımak istemediğini göstermektedir. Bu da basının yanısıra muhalefet partileri tarafından tepki ile karşılanmaktadır. Bu arada İstanbul Sinema Şenliğinde bazı filmlerin yasaklanması ya da makasa vurulması yine geniş çevreler tarafından tepkiyle karşılanmış, bir filmin sansür edilmesini protesto için seyirciler salonu boşaltmış bir grup sanatçı da İstanbul'da temsili bir sessiz yürüyüş yapmışlardır. Kuşku yok ki, hükümetin basın özgürlüğü konusundaki tutumu, demokratikleşmeye ters bir tutumdur. Hükümetin sansürcü tutumu tüm topluma yönelik bir saldırı niteliğinde de değerlendirilmelidir. Çünkü toplumun bilgilendirilmesini, düşünce dünyasının zenginleşmesini kültürün yayılmasını önleme, ilerlemeyi, aydınlanmayı engellemektedir. Kısıtlayıcı yasaklarla bilgi ve düşünce dünyasının dar sınırlar içine hapsedilmesi, donuklaştırılması, toplumun çağın gerisine itilmesi demektir. Hükümetin basın özgürlüğü konusundaki tutumu, başbakanın "demokrasiden başka alternatif olamaz" şeklinde kendi sözleriyle, kendi bakanı H.C.Güzel'in "Komünist Mani-

festö da kültürün bir parçasıdır. Bomba nasıl yapılır falan gibi olmayan her şey basılmalı" şeklindeki sözleriyle de çelişmektedir.

Basın konusunda belirtilmesi gereken bir başka nokta da basının toplumun nabızı olduğudur. Bu bakımdan politik yapının belli ölçüde basına yansımaları vardır. 12 Eylül müdahalesi, getirdiği kısıtlamalarla basına kendi damgasını vurmak istemiş, onu kendine uygun hale getirmek için yasal düzenlemeler yapmış, yasaklar getirmiştir. Ancak, 1983'ten buyana daha farklı bir yola girilmiş olmasının sonuçları elbette basına da yansımıştır. Bu arada ortaya çıkan çelişkiler de basında ifadesini bulmuştur. Basın, hala siyasal sahnede yer alan gerici militarist güçlerden, hükümet partisi, bu parti içindeki eğilimlere ve değişik güçlere, muhalefet partilerine kadar çok farklı güçlerin varlığını karşılıklı konumlarını ve hatta çelişkilerini de su yüzüne çıkarılmaktadır.

Ancak burada önemli olan basının demokratikleşme sürecinde oynayabileceği önemli rolün kavranabilmesidir. Eğer basın bu rolü etkin bir biçimde oynayabilirse, demokratikleşme mücadelesinde de önemli bir faktör olabilecektir. Sanırım burada demokrat gazetecilere büyük görev düşmektedir. Özgür basın demokrasinin temel ilkelerinden biridir. Bu açıdan basın özgürlüğünün kazanılması, demokratikleşme mücadelesinin bir parçasıdır ve bu yöndeki mücadele, demokratikleşmeye karşı çıkan, 12 Eylül'den çıkılmasını istemeyen güçlere yöneltilmelidir. Unutulmaması gereken bir başka nokta da, basın özgürlüğünü kısıtlayan yasal engellerin kaldırılması istenirken, gerçekten özgür basının, "düşüncenin özgürlüğü" kazanılmadan sağlanamayacağıdır. Düşünce özgürlüğünün kısıtlı olduğu yerde basın özgürlüğünden söz etmek olanaksızdır. Son olarak basın özgürlüğü için verilecek mücadele tüm öteki özgürlükler için verilecek mücadele ile ne denli bir bütün oluşturursa, demokratikleşme yolunda güçlü adım atma olanakları o denli artacaktır. □

MALİ ÖZVERİ KAMPANYASI

MALİ ÖZVERİ KAMPANYASI (24)

DEVAM	
Size Güveniyoruz	126,-
Yusuf E	15,-
Açırgan	60,-
Yıldız	20,-
Çiğdem	50,-
Zeyno	10,-
Kardelen	10,-
Yigit	20,-
Cuma	20,-
Yılmaz Ö	5,-
Göçmen	100,-
Helo	50,-
Nejat	30,-

K.Memo	200,-
R.Özgür	50,-
TOPLAM	1188,- DM

MALİ ÖZVERİ KAMPANYASI (25)

Hollanda - Den Haag	
Selahattin	25 Hfl
Erol	25
Baygul	25

Gürbülak	25
Hataylılar(Den-Haag)	100
Urfalı	25
Çiçek	500
Necati	150
Bağcı	10
Berber	55
Karagöz	10
Çoban	70
Abbas	50
Ömer	45
Den-Haag'lılar	484
Toplam-gelir	Hfl. 1599

93 Komünist ve İşçi Partisi'nden delegelerin katılımıyla Barış ve Sosyalizm Sorunları dergisinin genel toplantısı yapıldı

12-15 Nisan 1988 tarihleri arasında, Prag'da, 93 komünist işçi ve devrimci demokrat partinin temsilcilerinin katıldığı bir toplantı yapıldı. Toplantıda Barış ve Sosyalizm Sorunları dergisinin çalışmaları ele alındı. Günümüzün yeni özelliklerinin ışığında ve yeni politik kültür temelinde derginin içeriğinin geliştirilmesi, tüm barış ve ilerleme güçlerinin ortak kürsüsü haline getirilmesi konusunda tartışıldı.

Bu sayımızda TKP MK Genel Sekreter Yardımcısı Mehmet Karaca'nın ve SBKP MK Sekreteri Anatoli Dobrinin'in Prag'daki toplantıda yaptıkları konuşmaların özetini sunuyoruz.

■ **"Elbette komünistlerin kimi konularda farklı eğilimleri olabiliyor. Biz bu farklılıkları mutlak bir olumsuzluk gibi gören alışlagelmiş anlayışı benimsemiyoruz."**

TKP MK Genel Sekreter Yardımcısı ve TKP Delegasyonu başkanı Mehmet Karaca toplantıda yaptığı konuşmada, SB'deki devrimci yenilenme koşullarında, büyük Oktobur'un 70. yıldönümü dolayısıyla, komünist, sosyalist sosyal demokrat, yeşil, ve ulusal kurtuluşçu 178 partinin temsilcilerinin biraraya gelmesinin tarihsel önemine işaret etti.

Konuşmasında uluslararası duruma, sınıfların ve ulusların sınırlarını aşan bir yeni düşüncenin gerektiğine değinen Karaca, Türkiye'de de işçi sınıfı hareketinin belirleyici önemde günler yaşadığına işaret etti.

TIP ve TKP'nin TBKP çatısı altında birleşme kararını anlatan Karaca, şunları söyledi: "Birliğin mantığı, birleşme düzeyi yükseldikçe, onun daha genişlemesini de gündeme getiriyor. Bizler Türkiye komünistlerinin birliği yolunda yeni bir adım TBKP ile TSİP'in de birleşmesi olabileceğini düşünüyoruz. Eğer bunu hep birlikte başarabilirsek, işçi sınıfının diğer güçleri ve tek tek marksist kişileri de komünist platformunda birliğe yöneltilmenin daha da güçlü bir çekim merkezini oluşturacağız. Elbette komünistlerin kimi konularda farklı eğilimleri olabiliyor. Biz bu farklılıkları mutlak bir olumsuzluk olarak gören alışlagelmiş anlayışı benimsemiyoruz. Tersine yeni düşünce temelinde oturtulursa, bu çeşitlilik, yaratıcılığın ve canlılığın bir kaynağı haline gelebilir. Bunun güvencesi komünistlerin birliği açık yüreklilikle istiyor olmalarıdır"

TKP MK Genel Sekreter Yardımcısı M.Karaca, TKP ve TIP Genel Sekreterleri H.Kutlu ve N.Sargin hakkındaki dava ile ilgili olarak şunları söyledi: Geçenlerde açıklanan savcılık iddianamesi, yalnız Türkiye komünist hareketini değil, tüm dünya komünist hareketini ve isim sayarak tek tek yasal komünist partilerini de suçluyor. Önümüzdeki günlerde davanın başlaması bekleniyor.

Daha yoldaşlarımızın dönüşü kararıyla ilgili basın açıklamasında partilerimiz, komünist harekete konan yasağı kaldırmak mücadelesinin uzun ve çetin bir mücadele olacağına, dönüşün büyük riskleri göze almayı gerektirdiğine işaret etmişti. Ama demokrasi güçlerinin mücadelesi önünde bunu bir görev olarak gördü. 1980 Askersel darbesinden bu yana, ülkemiz antidemokratik rejimlerle yönetiliyor. Ama bugünkü otoriter rejimin askersel darbenin hemen ardından gelen terör rejiminden farkını da görmek gerekiyor. M.Karaca, hükümetin inisiyatifini elden kaçırmamaya, halkın istemlerini gemlemeye çalıştığına işaret ederek, komünist politikacıların dönüşleriyle "inisiyatifin demokrasi mücadelesine geçmesi mücadelesine önemli bir katkı olduğunu" belirtti.

M.Karaca devamla şunları söyledi: TBKP proramı tasarısı hakkında komünist hareketin yasallaşması hedefimiz bir bakıma birliğin diğer ürünü olan program tasarısı ile bağlıdır. Çünkü bu programın hedeflerinin gerçekleşmesi için en elverişli koşullar kuşkusuz legal çalışma koşullarıdır. Ama programın içerik ve biçiminin legalleşme amacına yönelik hazırlanmış olduğunu sanmak yanlış olur. Program iki partinin eski programları arasında bir uzlaşma eseri de değildir. Onda, bir yandan 1980 Askersel darbesi karşısında yenilgiden çıkardığımız dersler, öte yandan da yeni düşüncenin ülkemiz koşullarına yansımaları somutlanmaktadır. TKP MK Genel Sekreter Yardımcısı M.Karaca daha sonra derginin çalışmalarıyla ilgili görüşlerini açıkladı ve bu arada derginin, içeriği ile ilgili olarak şunları söyledi:

"Yeni düşünce üzerine ve sosyalist dünyadaki yenilenme hareketiyle ilgili olarak derginin katkılarını olumlu buluyoruz. Bunlar daha da genişletilmelidir. Görüşümce şu konulara daha çok ağırlık verilebilir:

1- Günümüzde atom ve uzay çağına da işçi sınıfının tarihsel misyonunun yeni boyutu, 2- Günümüzde yeni türden parti, 3- Geniş ilerici güçlerin pluralist birliği, 4- Yarının savaşız dünyasında sosyal devrimler, devrim ve reform,

5- Toplumsal ilerleme kültürünün rolü, 6- Yeni düşünce ve günümüzde sınıf mücadelesi, 7- Sınıfsal ve global sorunların birliği, 8- Kadın hakları, 9- Ekolojik sorunlar."

■ **" Genel insani ve sınıfsal çıkarlar arasındaki ilişki şu anda güncel sorunlardan birisidir."**

SBKP MK Sekreterlerinden Anatoli Dobrinin'in konuşmasında, komünist hareketin gerçek durumu, teorik sorunlar ve derginin çalışmaları üzerine öneriler üç önemli ağırlık konusunu oluşturmaktaydı. Partilerin içişleriyle ilgili sorunların gündem dışı bulunduğunu, bunun yalnızca her bir partinin kendisini ilgilendirdiğini belirten Dobrinin, esas olarak tartışılması gereken, derginin çalışmalarıyla ilgili olarak komünist hareketin gerçek durumu ile bu durumun çelişkililiğinin ve karmaşıklığının nedenleri olduğunu belirtti.

Çok büyük bir çeşitliliğe sahip olan bu nedenleri, SBKP MK Sekreteri üç ana grupta topladı.

Dobrinin'e göre, bu nedenlerin birincisi, uluslararası toplumsal gelişme ile, en başta da kapitalizmin gelişmesindeki yeni olgularla bağlıdır. Kapitalizm, eskiden kabul edildiğinden daha fazla bir istikrara sahiptir. Bilimsel-teknik devrim ile bunun yolaçtığı derin sosyal değişimler, komünist hareketin geleneksel olarak dayandığı yığın tabanında değişikliklere yolaçmıştır. Bu durum, komünist hareketi çetin sorunlar karşı karşıya getirmiştir.

Gelişmekte olan ülkelerin kardeş partileri, Dobrinin'e göre, kendi zorluklarıyla karşı karşıyadırlar. Bu zorluklar, hem geçmişten devralınan özelliklerle, hem de şu andaki gelişmenin sorunlarıyla bağlıdır. Bu ülkelerin çoğunluğu, pratik olarak, kapitalizm koşullarında ilerici, demokratik bir gelişme için mücadele ile karşı karşıya bulunuyorlar.

Dobrinin, komünist hareketin gelişmesini nesnel olarak frenleyen nedenlerin ikincisi olarak, şunu saydı: Şu andaki gelişme aşamasında sosyalizm avantajlarını tümüyle ortaya koyabilmiş değildir. Henüz Batılı ülkelerdeki

yığınlara toplumu derinlemesine demokratikleştirmenin ve ekonomik sorunların köklü ve hızlı çözmenin örneğini verebilmiş değildir. Dobrinin, buna bir dizi sosyalist ülkenin gelişmesinde görülen olumsuz süreçlerin eklenmesi gerektiğini, bütün bunların sosyalizmin çekim gücünü azalttığını söyledi.

Dobrinin, konuşmasında, Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümü törenleri sırasında Moskova'da yapılan toplantıda, kardeş partilerin önde gelen temsilcilerinin hem bu duruma, hem de bugün sosyalist ülkelerde olagelmekte olan değişikliklerin büyük uluslararası önemine dikkat çektiklerine işaret etti.

SBKP temsilcisi, yenilenmeyi, ülkenin koşullarından ve gereksinmelerinden yola çıkarak gerçekleştirdiklerini belirtti.

Bunu, hiçbir şekilde herkes için geçerli bir reçete olarak sunmadıklarını vurguladı. "Biz, başarı için kendi üzerimize düşen sorumluluğun bilincindeyiz" diyen Dobrinin, şuna dikkat çekti: Sosyalizmin teori ve pratiğinin yenilenmesi, komünistlerin dünya üzerindeki gelişmeleri dikkate alma yetenekleri, yalnızca sosyalizmin değil, aynı zamanda dünya çapındaki toplumsal gelişmenin ve hatta uygarlığın geleceğini belirleyecektir. Ancak, çıkarılması gereken ana sonuç, eskisi gibi, değişmemiştir: Kapitalizmin tek bir alternatifi vardır, bu alternatif sosyalizmdir.

Komünist hareketin olumsuz durumuna etkide bulunan nedenlerin üçüncü grubu, Dobrinin tarafından, kardeş partiler arasındaki ilişkiler alanı olarak formüle edildi. "Biz komünist hareketin bu uzunca dönemden çıkabileceğine inanıyoruz" diyen SBKP temsilcisi, bu dönemi neyin belirlediğini de şöyle tarif etti: Polemikler öylesi biçimler alıyordu ki, sertleşmelere, hafta partiler arasındaki ilişkilerin koparılmasına yol açmaktaydı. Dobrinin, partilerin bağımsızlığı ve benliği konusunda bugün hiçbir sorun görmediklerini, bunların bugün hiçbir şey ya da hiçbir kimse tarafından tehdit edilmediğini belirttikten sonra, komünist hareketin uluslararası işbirliği konusunda sosyal-demokratlardan, yeşillerden hristiyanlardan ve tutuculardan daha geri olduğunu söyledi. Hareketin yazgısının bu durumun aşılmasıyla sıkı sıkıya bağlı bulunduğunu kaydetti.

Komünistler hareketin şu anda gelişmesinin son derece sorumlu bir anını yaşadığı bunun seçme arayış, gözden geçirme, kuşku duyma ve umut dönemi olduğu görüşünü ortaya atan SBKP temsilcisi, komünist hareket için ana sorunu şöyle formüle etti: Günümüz dünyasını ve onun sorunlarını derinlemesine araştırmak, tarihsel deneyimleri gözden geçirmek ve aynı zamanda geleceğe götürececek olan yolları belirlemek.

Dobrinin'e göre, komünistler, 20.

yüzyılın sonlarında, ne yazık ki, yeni gerçekleri kavramada geç kalmışlardır, yeni teorik sorunlara yönelinerek yitirilenler geri kazanılmalıdır.

"Genel insani ve sınıfsal çıkarlar arasındaki ilişki şu anda güncel sorunlardan birisidir", diyen Dobrinin daha sonra özetle şöyle devam etti:

Durum, teorik olarak açıktır. Bir yandan Karl Marks ve Friedrich Engels ve daha sonra da V.I.Lenin'in saptadıkları gibi, işçi sınıfının misyonu, tüm insanlığı kurtarmak, sosyal ve ulusal baskıdan, savaş tutsaklığından vb. temizlenmiş bir toplumu yaratmaktır. Öte yandan günümüzde global sorunların keskinleşmesinden, silahlanma yarışından, yerel olanlar da içinde savaşımlardan, gelişme sorunlarından en büyük zararı işçi sınıfı, emekçi görmektedir. Bunun sonucu olarak genel insani sorunların çözülmesinde en çok emekçilerin çıkarı vardır. Onlar için bu bir sınıfsal, genel insani bir zorunluluktur.

Burada, sorunun iki yanına dikkat çekmek istiyorum. Birincisi şudur: Eskiden Marksistler sınıfsal ezginin son bulmasının genel insani sorunların çözülmesinden önce gerçekleşeceği görüşündeydiler. Bugün, eğer genel insani belgiler ve görevler mücadelenin cephaneliğine alınmazsa, sınıf savaşımında başarı hesap edilemez. Bu, ilkesel öneme sahip yeni bir durumdur.

Sorunun öteki yanı, gelen insani sorunların çözümü için mücadeleyi sınıf mücadelesinin sorunlarıyla somut birleştirmek ve buna uygun düşen belgileri bulmaktır. Bu, her ülkenin ulusal özgüllükleri gözlemlenerek çözülebilecek bir görevdir.

Yeni, modern bir bakış açısı ile gözden geçirmemiz gereken bir başka sorun daha vardır: O da günümüz koşullarında toplumsal ilerleme için mücadelenin gelişme yollarıdır.

Birçok komünist partisi uzun bir zamanın kendini her şeyden vazgeçmiş, sürekli kendini geliştiren bir demokrasi ile toplumsal dönüşümleri için barışçı bir yol sağlanmalıdır. Oluşmuş bulunan uluslararası koşullarda bu sonuç özellikle günceldir.

Ancak başka durumlar da ortaya çıkabilir. Emperyalizmin müdahalesi ve sağ güçlerin şiddeti (ki bu olasılık hiçbir yerde dışlanamaz) devrimci güçlerin sıfahlı eylemleri de içinde haklı karşı-önlemlere, yol açabilir. Böylesi bir uzlaşmazlık nasıl ulusal çerçeveye ile sınırlanabilir, yeni bir uluslararası gerginlik ocağının oluşması nasıl önlenir? Bu sorun da geniş bir görüş değiş tokuşunu gerektiriyor, bu konuda varolan tüm deneyimler dikkate alınmalıdır.

Bizim için her durumda açık olan belgidir: Hangi yoldan gelişirse gelişsin,

toplumsal ilerleme bugün yalnızca her halkın kendi yazgısını özgür olarak, dışardan hiçbir karışma olmaksızın belirleme hakkına saygı gösterildiğinde mümkündür.

Bütün bu sorunlar şimdiye kadar tartışıldı, üstelik de coşkulu ve ateşli bir biçimde. Tartışmalar sırasında farklı, birbirine denk düşmeyen yaklaşımlar ortaya kondu. Tek tek ülkelerdeki ve bölgelereki özgül durum ile şu ya da bu kardeş partinin durumundaki özgüllükler dikkate alınrsa, ben bunu doğal karşılıyoruz.

Biz kendimiz için şu sonucu çıkarıyoruz: Karşılıklı olarak konuları ve bakış açılarını öğrenebilmek için, özellikle de genel teorik görüş ve sonuçlar söz konusu ise, birbirini dikkatle dinlemek çok önemlidir. Şurası kesindir ki, devrimciler olarak hiç birimizin gelişmesinde gerisinde kalmaya ve hayatın ortaya attığı sorunları gözden kaçırmaya hakkımız yoktur. SBKP kendi deneyimiyle şuna inanmıştır: Ne zaman gelişmenin gerisinde kalınırsa ve karmaşık sorunlardan kaçınılırsa, bu, zorluklara yol açar ve bu arada dramatik durumlar da ortaya çıkabilir. Biz bundan hem politik, hem de teorinin yaratıcı geliştirilmesi bakımından ciddi sonuçlar çıkarıyoruz ve bunda da kardeş partilerle birlikte çalışmak istiyoruz.

"Barış ve Sosyalizm Sorunları" dergisi, tam da partilerin temsilcilerinin temellendirilmiş yaratıcı çalışmalar yapabilecekleri yerdir. Bu tartışmanın şu ya da bu konuyu kesinleştirmeye, belli sorunlarda ortak sonuçlara ya da ilkesel bakımdan yepyeni sonuçlara varılmasına ve her bir partiye hareketimizde varolan görüşleri tüm çeşitliliğiyle tanıtmaya yardımcı edeceğinden kuşku duymuyoruz.

Özgürce görüşlerin karşı karşıya gelmesinden korkmadan, hareketin genel ve özgül sorunlarına yaklaşmak ve tartışmada hem ötekini içişlerine karışmayı, hem de karşılıklı olarak damgalamaları dışlayan belli bir tartışma kültürü geliştirmek, bizce gerekli olan budur.

Bugün komünist hareketin karşı karşıya bulunduğu hiç de basit olmayan sorunlardan birisi de kendi tarihsel deneyiminin değerlendirilmesidir. Komünist hareketin tarihi, öncelikle de bizim partimiz ve ülkemiz ile ilgili olan, keskinleşen ideolojik tartışmalara konu oluyor.

Sosyalizmi mükemmelleştirme yoluna girdiğimizde, her şeyden önce Leninci mirasa yönelmek zorundaydık. Kendi deneyimlerimizden çok iyi biliyoruz: Ülkemizin en büyük kazanımları Leninci ilkelerin ardıcılıkla uygulanmasıyla, Leninci ideolojiyle bağlıdır. Tersine, bu ilkeler ne zaman yaralanırsa ya da dikkate alınmadıysa, o zaman ve orada başarısızlıklar, hatta yenilgiler görülmüştür.

POLİTİK YOLLARLA ÇÖZÜLEN İLK BÖLGESEL SORUN

Afganistan sorunu, 9 yılı aşkın bir zamandır başta Afgan halkı olmak üzere bölge halkları için huzursuzluk kaynağı olan, güvenliklerini tehlikeye sokan, hatta dünya barışı için tehlike oluşturan bu sorun barışı yollarla çözüme kavuştu. Afganistan ile Pakistan arasında, Sovyetler Birliği ile ABD'nin de katılımıyla 14 Nisan günü Cenevre'de anlaşma imzalandı. Anlaşma dünyada ilk kez, dünya barışını tehlikeye atan bir bölgesel sorunu politik yollarla çözüme kavuştururken, öteki bölgesel sorunlar için eşsiz bir örnek oluşturdu. Afganistan'da kardeş kavgasının sona ermesi için elverişli dış koşulları da yarattı.

Afganistan hükümetinin 1987 yılının başından bu yana izlediği ulusal barış politikası sorunun çözümünde başta gelen rolü oynadı. Afganistan Demokratik Halk Partisi iktidardaki tekelinden vazgeçti, hükümet eski Afgan Kralı da içinde olmak üzere tüm muhalefetle diyalog kurma yoluna gitti, koalisyon hükümeti kurulmasını önerdi. Öte yandan reformlar, din, ekonomik politika konularında yapılmış olan hataların düzeltilmesine başlandı. İzlenen ulusal barış politikasının sonucu olarak ülkede istikrarın önemli ölçüde sağlanması, Afganistan hükümetinin Cenevre görüşmelerinde yeni girişimlerde bulunabilmesini sorunun çözümü yolunda daha ileri adımlar atabilmesini olanaklı

kıldı.

Afganistan sorununun çözümünü olanaklı kılan diğer önemli unsur kuşkusuz son birkaç yılda zor da olsa adım adım ilerleyen ve geçen Aralık ayının başında INF anlaşmasının imzalanmasıyla önemli bir aşama kaydeden yumuşama süreci oldu. Dünyada silahsızlanma yolunda ilk gerçek adımın atılması, karşılıklı güvenin sağlanması uğrunda çabaların artması, güvenliğin ancak karşı tarafın da güvenliğinin gözetilmesiyle sağlanabileceğinin giderek daha iyi anlaşılması uluslararası tüm alanları, tek tek ülkeleri, bölgesel sorunlarda ilgili tarafları etkiliyor, etkilemeye devam edecektir.

Afganistan ile Pakistan arasındaki dolaylı görüşmeler 6 yıl sürdü. Ancak oluşan elverişli koşullar sonucunda görüşmelerde son 3-4 ay içinde önemli ilerlemeler kaydedildi. Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Eduard Şevardnadze'nin dediği gibi, tarafların iyi niyetleri ve sağduyuyla uzlaşmaya hazır olmaları sayesinde anlaşma imzalanabildi. Bu arada sorun çözülürken Afganistan'ın içişlerine karışılmaması gibi ilkesel bir konuda mutabakata varılması özellikle kayda değer bir gelişme oldu. Görüşmelerde Pakistan anlaşma imza-

lamak için Afganistan'da geçici bir koalisyon hükümeti kurulmasını koşul olarak getirirken, Afganistan hükümeti bunu ülkesinin bir iç sorunu olduğunda ısrar etti ve bu konuda da mutabakat sağlandı. Afganistan'da kardeş kanının dökülmesini sürdüreceği en ciddi etmen şimdi Pakistan'daki Afganlı 7 partili ittifaktır. Ancak anlaşmayı tanımadıklarını, Afganistan Demokratik Halk Partisi ile aynı koalisyonda yer alamayacaklarını söyleyen bu partilerin dış destek olmadan uzlaşmaz tutumlarını, silahlı mücadeleleri sürdürebilmeleri kuşku.

Sonuç olarak, gerek Afganistan'da, gerekse uluslararası yeni yaklaşımlar sayesinde 14 Nisan tarihinde imzalanması olanaklı olan anlaşma Afganistan halkına Nisan devriminin 10. yıldönümünün öncesinde bir armağan, barışın müjdecisi oldu. Anlaşma Afganistan için tarihsel bir olay olmakla beraber, aynı zamanda tüm dünya için de önemli, tarihsel bir olay oldu. Uluslararası yumuşama Afganistan sorununun çözümü için elverişli koşullar yaratmışken, bu sorunun çözümü yumuşama sürecine katkıda bulunacak, öteki bölgesel sorunların çözümü için örnek oluşturacaktır.

ANLAŞMALAR

Afganistan sorununun çözümü üzerine 14 Nisan 1988 günü Cenevre'de 4 belge imzalandı. Afganistan ile Pakistan'ın imzalamış oldukları belgelerin ikisi iki ülke arasındaki ilişkilerin dayanacağı ilkeler ve Pakistan'daki Afganlı mültecilerin dönüşü konularını içeriyor. Karşılıklı ilişkilerin dayanacağı ilkeler üzerine imzalanan belge özellikle birbirlerinin içişlerine karışmamayı ve müdahalede bulunulmamasını öngörüyor.

İlk belgeye göre:

- taraflar birbirlerinin politik bağımsızlıklarına, toprak bütünlüklerine, ulusal birliklerine, güvenliklerine ve bağlantısız konularına saygı gösterecekler,

- iki ülke birbirlerini tehdit etmekten, birbirlerine karşı zora başvurmaktan kaçınacaklar, sınırlarını ihlal etmeyecekler, politik sistemlerine ya da hükümetlerini değiştirme ya da yıkma girişiminde bulunmayacaklar,

- iki ülke karşı tarafa yönelik kışkırtıcı ve ayrılıkçı faaliyetlere silah yardımı ya da mali yardımda bulunmayacaklar.

Afganistan ile Pakistan arasında imzalanan **ikinci belge** Pakistan'

daki Afgan mültecilerinin gönüllü olarak ülkelerine dörebilmelerini öngörüyor. Anlaşmaya göre mülteciler ülkelerine özgürce dönebilecekler, tüm yurttaşlık haklarından yararlanabilecekler ve istedikleri yere yerleşebilecekler.

Sovyetler Birliği ile ABD'nin imzaladıkları **üçüncü belge** anlaşmanın uluslararası garantiler bölümünü içeriyor. Bu belge ile iki ülke Afganistan ile Pakistan arasında varılan anlaşmayı desteklediklerini, bu iki ülkenin bağımsızlıklarına, toprak bütünlüklerine ve bağlantısızlıklarına saygı göstereceklerini belirttiler. Sovyetler Birliği ile ABD ayrıca bu belgeyle Afganistan ile Pakistan'ın içişlerine hangi biçimde olursa olsun karışmama yükümlülüğünü üstlendiler ve iki ülke arasında imzalanmış bulunan birinci belgeye saygı göstereceklerini bildirdiler.

Dört ülkenin birlikte imzaladıkları **dördüncü belge** Afganistan'daki Sovyet birliklerinin, anlaşmanın yürürlüğe gireceği 15 Mayıs gününden itibaren 9 ay içinde aşamalı olarak çekilmesini öngörüyor. Anlaşmaya göre Sovyet birliklerinin yarısı ilk üç ay içinde çekilecek.

Tarihsel gerçekliğin yeniden ortaya konması, bu, Leninizmin savunulmasıdır. onun gerçekliğinin güçlendirilmesidir. Tarihsel gerçekliğin yeniden ortaya konması, ileriye doğru hareketin, geçmişin olumsuz anlarının tekrarlanmamasının en önemli garantisi budur.

Doğaldır ki, bizde, tarih sorunlarına ilişkin tartışma sürecinde farklı ve üstelik de birbirine zıt yaklaşımlar ortaya konulmuştur. Tartışma, tartışmadır. Ama herkes şunu bilmelidir: Partinin tarih konseptini, son tahlilde, bizzat partinin kendisi ortaya koyacaktır.

Dobrinin, daha sonra derginin durumu üzerine görüşlerini belirtti. Derginin, komünist bir dergi olarak kalmasından yana olduğunu söyledi, ancak derginin tüm işçi hareketinin ve tüm demokratik hareketin birlikte davranmasını sağlamaya katkıda bulunmasını önerdi. İşçi hareketinin iki kolu olan komünistlerle sosyal demokratlar arasında son zamanlarda gelişmekte olan ilişkilere dikkat çekti ve Asya ve Afrika ülkelerindeki devrimci demokrat partilere de büyük dikkat gösterilmesi gerektiğini belirtti. Derginin, sosyalizmin sorunlarını daha aktif, daha ateşli bir biçimde ve cesaretle ele alması görüşünü ortaya attı. ■

ORTADOĞU, KÖRFEZ VE AKDENİZ

Başı 1. sayfada

veyt askeri birliklerine saldırı ile savaşın komşu ülkelerin topraklarına da sıçrama tehlikesinin ciddileşmesi... İran'ın Kerkük'e füze saldırısı.. İsrail'in Filistin halkına karşı zehirli sinir gazı dahil her türlü kırım yöntemini kullanırken, devlet terörünün direniş önderlerinden Ebu-Cihad'ın öldürülmesi boyutuna yükselmesi. Ve ABD'nin Körfez'de çatışmaya girmesi.

Tüm bu çatışma ve savaşların yoğunlaştığı bölge ise Akdeniz'den başlayarak Körfeze kadar uzanan, orta menzilli füzelerin hızla depolanmaya çalışıldığı, şularında kimyasal-kırım sıhahlarının taşındığı bir ateş ocağı.

Uygarlığın gelişiminde ayrı ve çok özel bir yeri olan Akdeniz-Yakındoğu ve Körfez yüzyıllar boyunca birçok savaşlara tanık olmuş; tarihin her döneminde varolan zengin kaynakları ve yaratılan tüm değerleriyle hegemonyacı istilacı politikaların merkezinde yer almıştır. Bugün içinde dünyamızın kanyan yaralarının, her zaman patlamanın eşliğine gelen sorunların, çatışma ve savaşların yoğunlaştığı bölge, emperyalizmin hegemonyacı-nükleer silahlanma yanlısı politikasının merkezindedir.

Özellikle 80'li yıllarda ABD emperyalizmi bölgeyi açık bir biçimde "yaşamsal çıkar alanı" ilan etti. Tüm Pentagon kaynaklı plan ve girişimler, askersel-sanayi kompleksinin araştırma kurumları, strateji uzmanları neoglobalist politikada bölgeye "özel" bir önem verdiler. Son yıllar ve aylarda NATO Güney Kanadı konusu ile Akdeniz, raporlara adını veren Pentagon planlarıyla Körfez, ABD emperyalizminin silahlanma ve yayılma yanlısı politikasında birinci yeri alıyor.

Tüm bu girişim ve planlar dünya kamuoyunca bilinen gerçekler. Buna rağmen ABD'nin İran'a karşı giriştiği son saldırı, askersel-sanayi kompleksinin binlerce insanın ölümüne yolaçan kimyasal silahları geliştirme projeleri ve İsrail'in hiçbir sınır tanımayan devlet terörü bölgedeki tehlikenin boyutunu ve içiçe geçmiş bir dizi faktörle tehlikenin ne derece ciddi olduğunu gösteriyor.

Tehlikeler ve olanaklar

Bu durumda bölgede yanan ateşi söndürmek, çatışmaların diğer ülkelere yayılmasını önlemek ve savaşa son vermek olanaklı değil mi?

Bugün bölgede çatışmaların geldiği noktada ne tek tek ülkelerin ulusal güvenlikleri sağlan bir teminat altındadır

ne de uluslararası güvenlik. Çatışmaların sürmesi ve emperyalizmin müdahalesi çözümü gittikçe zorlaştırmaktadır. Çözüm zorlaştıkça tehlike de büyümektedir.

Akdeniz'den Körfez'e kadar uzanan bölgede varolan savaş ve her türlü çatışma ve anlaşmazlığın çözümü "politik çözümdür". Gerek Birleşmiş Milletler Kararları, gerekse bölge halkları, dünya barış güçlerinin desteklenen Sovyetler Birliği'nin önerileri çatışma ve sorunları politik çözüm temelinde ele alıyor.

Öncelikle ABD'nin İran-İrak savaşına ve Körfez'e müdahalesi hemen durdurulmalıdır. Savaşın son bulması için Birleşmiş Milletler'in 598 numaralı kararın dışında ayrıca, Genel Sekreter Perez de Cuellar, yeni bir plan hazırlayarak savaşın sona ermesi için olanakları zenginleştirmiştir. Irak Komünist Partisi, İran TUDEH Partisi, TİP ve TKP MK'lerinin ortak açıklamalarında belirtildiği gibi "savaş, haklı ve demokratik bir temelde, toprak ilhakına gidilmeden, karşılıklı saygı ve içişlerine karışmadan, BM'in 598 nolu kararı uyarınca" vakit geçirilmeksizin sona erdirilmelidir.

Ayrıca, SBKP Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov'un Yugoslavya ziyareti sırasında dünya kamuoyuna açıkladığı "Akdeniz Barış Önerileri" de bölgedeki tehlikenin azaltılması, giderek yok edilmesi yolunda somut sorumlu, politik çözümü kolaylaştırıcı öneriler dahilindedir.

Akıllara, gerek binlerce insanın anında ölümüne yol açan kimyasal silahların Akdeniz üzerinden taşındığı iddiaları ve geçmişte olduğu gibi son çatışmalarda da Akdenizde seyreden 6. Filo'nun ABD emperyalizminin Körfez'e müdahalesinde yer aldığı, gelirse Gorbaçov'un önerilerinin ne derece geniş kapsamlı ne derece önemli öneriler olduğu görülür.

Bolgede tehlikeli girişimler artarken emperyalizmin sözcüleri ve ülkemizdeki savaş kışkırtıcısı-maceracı çevreler Türkiye'nin İran-İrak savaşına karışabileceği ve Kerkük'e müdahale etmesi gerektiği yolundaki açıklamalara, konuyu kamuoyunda tartışma faaliyetlerine hız verdiler.

Türkiye'de askersel-sanayi kompleksi ve gerici çevreler "Kerkük Türkiye için hayati önemdedir" seslerini yükseltirken Washington'da "Amerika ve Körfez Güvenliği" adlı açık oturumda askersel-sanayi kompleksi sözcüleri "Batının çıkarlarının Körfez savaşının sonrasında da garanti altında kalacağı bir güvenlik yapısında" ülkemize Türkiye yeni bir Irak haritasına seyirci kalmaz" diyerek rol biçiyor, ve müdahale

etmesi gerektiğini el altından söylüyorlardı. Açık oturumda ABD eski dışişleri bakanı Haig, Ortadoğu'da Türkiye'nin içinde olacağı "Batı'nın Körfez'de ki çıkarlarına hizmet edecek" bir blok askeri bir ittifak için zamanın geçmekte olduğunu söyleyerek hem NATO'nun eylem alanını genişletme hem de bölge de emperyalizm yanlısı yeni bir genim odağı yaratmada" ülkemizin önemine değiniyordu.

Ancak askeri birliklerin sınıra yığılması, özel komando birliklerinin bölgeye hızla aktarılması ve savaş uçaklarının bölgede tatbikatlarını artırmaları ve sürdürmeleri her ne kadar "müdahale söz konusu değildir" dense de bölgede gergin bir ortam yaratmaktadır. Psikolojik ortamı savaş kışkırtıcısı çevreler tarafından oluşturulmaya çalışılan Musul-Kerkük sorununda, sınıra askeri yığılmalar her an için bir kıvılcım ateşine bakan ortamı hazırlamaktadır. Mecliste "Sınır ötesi operasyonlar" yasaının çıkması gerilim ortamında tehlikeli, tehditkar bir unsur olarak durmaktadır.

Yaklaşık 8 yıldır devam eden savaşın yarattığı yıkım ve ABD militarist çevrelerinin niyel ve bölgeye müdahaleleri gözler önünde iken yapılan açıklamalar yeterli değildir. Ülkemizdeki sağduyulu çevreler sadece Türkiye'yi değil, bölge ülkelerini tehdit eden her türlü girişim karşısında daha da uyanık olmalıdır.

İkili anlaşmalar feshedilmeli

Tüm bunlarla eş zamanlı diğer bir gelişme ise birbiri ardınca ABD heyetlerinin ülkemizi ziyaretleridir. Ziyaretlerinde ABD heyetleri "Sovyetler Birliği" ne yönelik üstlerin modernizasyonundan, radyo antenlerine, Incirlik üssüne iki F-16 filosu ilavesinde, ABD savaş uçaklarının Türk limanlarından daha fazla yararlanmasına kadar bir çok yükümlülük" istemişlerdir.

Şubat ayında sessizce SIA ek mektubunun süresinin uzatılmasına imza atan Özal hükümeti, işte ülkemizi bölgesine tehlikeli bir ortamda adeta ABD'nin kucağına atmıştır. Halkımızın ve ülkemizin geleceği değil bugünü dahi ciddi bir tehdit altındadır. Hükümet yükümlülükler karşısında silah sanayi için ABD'den alacağı yardım hesaplarını bir kenara itmeli, ülkemizin ve bölgenin barışı için ABD emperyalizminin müdahalelerine olanak verecek her türlü ikili anlaşmaları vakit geçirmeksizin feshetmeli, ABD emperyalizminin maceracı ve kışkırtıcı eylemlerini protesto etmeli, bunlara fırsat vermesine engel olmalıdır.

Türkiye barış ve demokrasi güçleri ve halkımız barışçı ve egemen bir dış politikadan yanadır. Tüm ulusal sorunlarımızın da çözümü ancak böylesi bir dış politika ile mümkündür. □

1 Mayıs'sız demokrasi düşünülemez

Baştarafı 1. sayfada

zin ayaklar altına alınmasına seyirci kalabiliyoruz. Elbette boyun eğmeyeceğiz. Ekmek ve özgürlük gelene kadar boyun eğmeyeceğiz." "Sözde demokrasiye hayır, çağdaş demokrasi istiyoruz" "Fiyata değil ücrete zam istiyoruz", "Biz tüketmezsek hiç üretmeyiz", "İşçiler el ele genel greve" pankartlarının taşındığı Adana Mitingi'ndeki konuşmasında Şevket Yılmaz pahalılığı protesto etmek, ağır geçim koşulları altında inleyenlerin haklarını korumak için her yoldan mücadele etmek, anayasa ve çalışma hayatındaki anti demokratik hükümlerin değişmesini istemek siyasetse, siyaset yapmaya devam edeceklerini belirtiyor ve "Alın terimiz için, temel haklarımız için, hürriyetlerimiz için, demokrasi için el ele mücadeleye devam" diyordu.

Zamlara ve hayat pahalılığına karşı son derece haklı olarak işçi ve emekçilerden, halkın çeşitli kesimlerinden, muhalefet partilerinden çeşitli biçimlerde protesto eylemleri olurken, demokrasinin önündeki yasal ve anayasal engeller de tartışma konusu olmaya devam ediyor. Çalışma yasalarında işçi sendikalarının istediği yonde gerçek bir değişiklik yapılması yönünde SHP ve DYP arasındaki işbirliği girişimi, işçi ve sendikal hareketin mücadelesine büyük destek oluyor. Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Özal hükümetini Türkiye'deki sendikal hak ve özgürlükler önündeki kısıtlamaların kaldırılması çağrısını yaparak, bir kez daha Türkiye'deki işçi ve sendikal hareketle dayanışmasını gösteriyor.

Amerika işçilerinin 8 saatlik işgünü için greve gittiği 1 Mayıs'tan yüzyılı aşkın bir zaman sonra, Türkiye işçi sınıfı özgür topluşözleşme yürütmek ve grev hakkını eksiksiz kullanmak için, emeğin hakkı için mücadele veriyor. Ama, 1988'de de Türkiye'de 1 Mayıs yasakları altında. Bu yıl, Türk-İş'e bağlı Petrol İş, Deri İş, Kristal İş, Tümtis ile bağımsız Banks ve Otomobil İş sendikalarının İstanbul'da 1 Mayıs'ı yığınsal olarak kutlama yönündeki girişimleri de İstanbul Valiliği'nce yine engellendi.

Dünyanın 5 kıtasında, yüzlerce ülkede emeğin günü olarak kutlanan 1 Mayıs, 12 Eylül öncesi yığınsal kutlamaların ardından, 1980'den beri tatil günü olmaktan çıkarılmış, özgür gösteri hakkı yasaklanmıştır. Yüzyılı aşkın zamandır uluslararası işçi sınıfının birlik, mücadele, dayanışma günü olarak kutlanan 1 Mayıs, çağdaş bir demokrasiye, özgür düşünceye, emeğe düşman güçlerce anti komünist gerekçelerle yasaktır. Çünkü, özgür 1 Mayıs özgür gösteri hakkı demektir. Özgür, demokratik, çağdaş bir çalışma yaşamı demektir. Özgür 1 Mayıs demokrasi demektir.

1 Mayıs'ı anti komünist gerekçelerle

yasaklayanlar, komünist harekete getirilen yasaklar için de aynı çağdışı gerekçelere sarılıyorlar. 1 Mayıs üzerindeki yasaklar komünist hareket üzerindeki yasaklar tarihidir. Çağdaş demokrasilerde 1 Mayıs'ın yasaklı olduğuna dair kanıt gösteremeyenler, komünist hareketin yasak tutulması örneği için de kanıt gösteremiyorlar. Komünist hareketin yasallığı sorunu çağdaş bir demokrasi sorunudur.

Bu mantıklı ülkenin demokrasiye ulaşacağı iddia edilemez. Bu çağ dışı ayıba karşı SHP Milletvekili İbrahim Aksoy'un Meclis'e verdiği, 1 Mayıs'ın kutlanması ve tatil günü olmasını istediği yasa önerisinde belirttiği gibi, "1 Mayıs dünyanın her yerinde dili, cinsi, ırkı, rengi ne olursa olsun kaderleri bir, çıkarları ortak olan işçi sınıfının bayramıdır. 1 Mayıs tüm dünya emekçilerinin birlik ve dayanışmalarını gösterdikleri

Bariş ve demokrasiye karşı bir iddianame

Baştarafı 12. sayfada

diken diken olan' gizli iktidar odakları vardır". Verdiği demeçlere bakılırsa Başbakan, bu gibi odaklara karşıdır.

Bu sözler ne anlama geliyor? Başbakanı inanılabilir mi? Ortada gerçek, ciddi ve tehdit edici engeller mi var, yoksa kamuoyu bir oyalama taktiği ve demokrasi demogojisiyle mi yüz yüze?

Bu soruların yanıtları hükümetin açıklamalarından çıkarılamaz. ANAP yönetiminin engelleri aşmaktan mi çekindiği, yoksa bu engellerin arkasına sığınıp demokrasiyi yürüdükçe uzaklaşan bir serap haline getirerek halkı mı oyaladığı ancak tüm demokrasi güçlerinin, meclisteki muhalefetin tutumuyla ortaya çıkarılabilir.

Madem ki hükümet demokrasiyi geliştirmekten söz ediyor ve madem ki

Türk birliklerinin Irak sınırlarına...

Baştarafı 1. sayfada

melde, toprak ilhakına gidilmeden, karşılıklı saygı ve içişlerine karışmama temelinde Birleşmiş Milletler'in 598 nolu kararı uyarınca sona erdirilmesini istiyor. Sovyetler Birliği'nin, yabancı savaş filolarının Körfez'den çekilmesini de içeren önerilerini destekliyorlar.

Açıklamada, Türkiye'yi savaşa karıştırma çabaları üzerinde de duruluyor. "Bu yeni ciddi ve tehlikeli tirmanış, ABD ve Türkiye'de belli çevrelerin Türkiye'nin de savaşa karışabileceği ve birliklerini Kuzey Irak'a sokabileceği yolunda açıklamalarıyla ve bunun ardından çok sayıda Türk askeri birliğinin Irak sınırına yığınak yapmasıyla aynı zamana rasladı."

Görüşümüze, Türk birliklerinin Irak sınırına yığılması, gerek halklarımız, gerekse komşu ülkeler için ağır sonuçlara yol açabilir. Biz, bunu Irak halkına, onun ulusal-yurtsever güçlerine ve ülkesinde egemenliğine karşı ciddi bir tehlike olarak görüyo-

gündür." Bu ayıbın Türkiye'de de kaldırılması için iktidarı ve muhalefetiyle bu öneri desteklenmeli, 1 Mayıs'ın üzerindeki yasaklar kaldırılmalıdır.

Bu yılın 1 Mayıs'ında da, bütün ülkelerin işçileri devrimci dayanışma ve kardeşlik duygularıyla birbirine bağlanacak, işçi hakları ve bariş için mücadele bayrağını yükseltecek. Bu büyük emek dünyasının bir parçası Türkiye işçi sınıfı da; hayat pahalılığı ve zamlara karşı ücret artışı için, işten atmalara, baskılara karşı sendikal özgürlük, kısıntısız grev ve genel grev hakkı için, 1 Mayıs üzerindeki yasağa karşı 1 Mayıs'ın tanınması ve ücretli tatil günü sayılması için mücadele bayrağını yükseltecektir.

Yasaklar altında her türlü engeli aşip 1 Mayıs'ı kutlayan işçiler, 1 Mayıs geleneğini, birlik mücadele ve dayanışma kararlılığını yaşatacaktır.

Bu 1 Mayıs'ta da; iş, ekmek, özgürlük için, bariş ve demokrasi için birlik, mücadele ve dayanışma!

bunun özünde ciddi engellerin varlığını açıklıyor, o halde parlamento neden ayağa kalkmıyor? Demokrasinin önüne dikilen bu engellere hep birlikte karşı konulabilir ve hükümet derhal gerekli adımları atmaya çağrılabilir.

Şimdiği egemenliğin TBMM'de mi, yoksa başkalarında mı olduğunu sınılamak için, gerçeğin neyse ortaya çıkması için herkesin önünde bir fırsat vardır. Parlamento'ya 141-142 maddelerle ilgili yasa tasarıları gelmek üzere. Bu durumda Kutlu ve Sargın'ın yargılanması ertelenmeli ve her iki genel sekreter, 141-142 değişeceği olasılığı, onların lehine öne sürülerek serbest bırakılmalıdır.

141-142 maddeleri değiştirmek, genel af ilan etmek Meclis'in elindedir. Meydan bariş ve demokrasi düşmanı 12 Eylülcü anlayışa bırakılmaz.

Bu yüzden, Türk hükümetinden, Türkiye'yi savaşa karıştıran ve Irak topraklarına asker sokmaya kışkırtan ABD ve Türk çevrelerinin entrikalarını açık ve kesin şekilde reddetmesini, Irak sınırına yığılmış olan Türk birliklerini geri çekmesini, aynı zamanda savaşan taraflardan da, savaşın kendi sınırları dışına taşmasına yol açabilecek her türlü eylemden uzak durmalarını talep ediyoruz."

Açıklamada, Filistin halkının kahramanca mücadelesinde de duruluyor ve MOS-SAD'ın Abu Cihad'a karşı cinayeti mahkum ediliyor.

"Kürt halkının karşı karşıya bulunduğu ezi ve baskıların son bulmasını, bu halkın haklı ulusal istemlerine saygı gösterilmesini" de talep eden açıklama, aynı zamanda, "H.Kutlu'ya, N.Sargın'a her üç ülkenin hapisanelerindeki tüm politik tutuklulara, yurtseverlere, demokratlara özgürlük" beğisini yükseltiyor.

Gelişmeler ve demokrasi güçlerinin olanakları

Baştarafı 1. sayfada

de toplumsal koşullar değil 1983'ten Kasım 1987 seçimleri öncesi ortamdaki bile birçok bakımdan farklıdır.

Bu hükümet de, bir önceki gibi, 12 Eylül'ün temel yasal ve kurumsal çerçevesi üzerinde yükselmiştir. ANAP bir de bunun üzerine, adaletsiz bir seçim sistemi ile parlamentoyu ele geçirmiştir ki, bu olgu, kendi başına bir istikrarsızlık kaynağı oluşturmaktadır.

Bugün, milyonlarca yurttaş, oylarının gaspedildiği, ya da parlamentoya yansımadağı görüşündedir. Meclisin milli iradeyi temsil ettiği, bu parlamentodan, sorunların çözümlerini doğrudan doğruya kararlar çıkarabileceği yolunda inanç taşıyanlar giderek azalmaktadır. Üst üste gelen zamlar, gelişemeyen enflasyon ve hayat pahalılığı, izlenen ekonomi politika, geniş emekçi yığınlarında, aynı zamanda da belli işveren çevrelerinde hoşnutsuzluğun tırmanmasına yol açmaktadır.

İşte böylesi bir ortamda, meclisteki muhalefet partileri, halkın bu artan hoşnutsuzluğunu dile getirmek amacıyla, meclis dışına yöneldiler. Ardı ardına yığınsal mitingler, toplantılar düzenliyorlar. Özellikle hükümetin ekonomi politikasına karşı muhalefeti yoğunlaştırıyorlar.

Hükümeti zorlayan elbette yalnızca SHP ve DYP'nin çıkışları değildir. Türk-İş'in, çalışma yasalarının işçiler lehine yeniden düzenlenmesi istemiyle başlattığı eylemler de etkisini gösteriyor. 12 Eylül sonrası ulusal çapta ilk işçi eylemi olan başarılı yemek boykotunu, şimdi öteki eylemlerin izlemesi bekleniyor. Türk-İş'in eylemleri, her siyasal görüşten emekçilerin birleştiği, ağırlığını koyduğu etkili çıkışlar oluşturuyor.

Kürt sorunu çevresindeki gelişmeler de, hükümeti er ya da geç kesin bir tercihe zorlayacak boyutlara ulaşmaya aday görünüyor. Gerçek iç gerekse de dış koşullar, Kürtlerin varlığını inkara, açık baskı ve teröre dayalı bir politikayı sürdürmeyi giderek olanaksız hale getiriyor. İnsan hakları konusu da, hükümeti hergün, her adımında, iç ve dış her platformda sıkıştıran bir konu olmaya devam ediyor. Hükümetin sözü ile işi arasındaki uyumu, yada uyumsuzluğu sergileyen bir gösterge, bir barmotre işlevi görüyor.

Yeni hükümetin, sıkıştığı, zorlan-

dığı birçok konuda bir önceki hükümete oranla daha esnek tutumlar geliştirdiği ise gerçeğin bir başka yanını oluşturuyor. Burada kastedilen, yalnızca, Diyarbakır Cezaevindeki direniş sonucu Kürtçe konuşmaya izin verilmesi, işlerin bir bölümünün iptal edilmesi, ya da işkenceye karşı iki sözleşmenin onaylanması gibi gelişmeler değildir. Bunların da ötesinde, hükümet, sendikal yasalarla ilgili olarak, Türk-İş'in görüşlerini dikkate alacağını açıklamakla kalmamış, konu üzerinde daha önce anlaşmış bulunan SHP ve DYP ile de bir araya gelmeyi kabul etmiştir. Bugün, mecliste ezici çoğunluğu elinde tutan ANAP hükümeti, yalnızca iş yasaları değil, seçim yasası ve siyasi partiler yasası ile de ilgili olarak meclisteki muhalefet partileri ile bir araya gelmeyi önermiştir.

Hükümetin dış politikasında da, genel seçimlerden sonra gözle görülür biçimde yeni vurgular söz konusudur. Bunlar, dünyada Aralık 1987'de Gorbaçov ve Reagan arasında tarihin ilk nükleer silahsızlanma anlaşmasının imzalanması ile esmeye başlayan ve bölgesel çatışmaların halledilmesi yönünde ilk örnek olarak Afganistan anlaşması ile güçlenen barışçı hava ile de uyum içindedir. Yunanistan, Bulgaristan ile gerginlikleri azaltma, Sovyetler Birliği ile ilişkileri geliştirme, İran-İrak savaşına ve Körfez'e bulaştırılma çabalarına ısrarla karşı çıkma AT'nun kapısını zorlama gibi politikalar, iç politik ortamda da yansımaları kaçınılmazlıkla bulacaktır. Dışarda gerginliklerin azaltılmasının, içerde demokratikleşmeyi elverişli kılan, militaristleri, en gerici çözüm yanlılarını geriletken koşulların yaratılmasına yardımcı olacağı muhakkaktır.

Hükümetin yukarıda sözünü ettiğimiz adımları, demokratikleşme yolunda yaptığı açıklamaların "içten bir gereği" olarak mı yoksa, görüntüyü kurtarmak, muhalefeti maskeleyerek, artan dış toplumsal ve siyasal baskıların ANAP içinde yarattığı basıncı azaltmak amacıyla mı attığını tartışmak gereksiz olacaktır. Önemli olan, şimdi gerek iç gerekse de dış koşulların hükümet üzerinde etkide bulunmak için eskkiye oranla daha elverişli olduğudur, bu hükümet ve meclisin varlığı koşullarında bile, demokratikleşme yolunda ilerleme sağlama olanaklarının artmasıdır.

Bu saptamayı gerçekçi kılan bir diğer etmen de, hangi konuyla ilgili olarak olursa olsun son genel seçimlerden bu yana meydana gelen her tartışmada varlığını hissettiren, egemen politik çevreler arasındaki artan çelişme ve çatışma eğilimidir. Dün, cumhurbaşkanlığı seçimi, Vuralhan olayı ve MİT raporu tartışmasında olsun, bugün, basınla ilgili tartışmada olsun kimi askeri çevrelerle başbakan Özal ve yeni hükümet arasında bir tartışma ve kapışmanın doğrudan ya da dolaylı izlerini, gölgelerini görmemek olanaksızdır. 12 Eylül'le konumlarını güçlendirmiş olan askeri çevrelerin, Özal'ın inisiyatifli ele alması ve sözkonusu çevreleri geleneksel etki alanlarının da dışına itmeye yönelmesi karşısında, mevzi çıkışlara, çatışmalara niyetlenmesi gibi bir olay sözkonusudur.

Bu koşullarda, demokratikleşme, demokrasinin kazanılması konuları muhalefet güçleri açısından politik gündemin başlıca konusudur. Bu konu, bütün demokrasi güçlerinin işbirliğini bugünden sağlayacak şekilde yapıcı bir politika yürütmekle bağlı ele alınırsa, gerçekçi ve sonuca alıcı bir içerik kazanacaktır. Bu açıdan, komünistlerin gerçekçi çözüm önerileri belirgin önem kazanıyor, TBKP Program Tasarısındaki "anti demokratik otoriter rejimi demokratikleştirme yönünde değiştirmek için bugünden mücadele verme" anlayışı doğrulanıyor.

Bugünkü durumda da militarist, gerici politikaları geriletme, birçok konuda hükümete baskı uygulayarak, onu adım atmaya zorlamak olanaklı görünüyor. Sendikal hakların genişletilmesinin yanısıra, Kürt halkının varlığını kabulü ile baskı ve terörün durdurulması, insan haklarının eksiksiz yaşama geçirilmesi ile düşünme ve örgütlenme üzerindeki çağdışı yasaklara son verilmesi, güncel durumda ilk akla gelen mücadele konuları oluyor.

Şimdi önde yerel seçimler var. Şu ana kadar, tüm taktiklerini salt hükümetin oylarını yüzde 30'un altına indirerek erken seçimlere zorlama politikası temeline belirleyen yasal muhalefet partileri, eğer demokratik gelişmenin en temel konularında, birbirleriyle ve bunları kabule yanaşan kendileri dışında herkesle diyalog ve işbirliklerini geliştirebilirse, demokrasi mücadelesi, yerel seçimlerin sonuçlarından bağımsız olarak, mutlaka ama mutlaka güç kazanacaktır.

Barış ve Demokrasiye Karşıt Bir İddianame

Ankara DGM Savcılığının N.Sargın ve H.Kutlu davası için hazırladığı iddianame önümüzde duruyor. Onyedinci gün iki genel sekretere yapılan işkenceye nezaret etmiş olan savcı N.Demiral ve yardımcılarını, ülkenin demokrasiye doğru kaçınılmaz gidişini durdurmak isteyen gizli iktidar odaklarının emrinde bir provakasyon belgesiyle karşımıza diktiler. İddianamenin amacı; komünist partisini yasal örgütlenme istemini geri çekmeye, barış ve demokratik yenilenme doğrultusunda umut keserek politik ortamı yapay olarak gerginleştirici bir yola girmeye zorlamaktır.

TIP ve TKP genel sekreterlerine karşı hazırlanan iddianame; yaklaşık 70 yıldır süredir adaletsizliğe son verme, demokrasiye doğru büyük bir adım atma, istenmeyen her düşünceye karşı kullanılabilen yasağa son vererek, ülkenin politik iklimini normalleştirme şansını yok etmek istemektedir. Kutlu ve Sargın yaşamlarını tehlikeye atma pahasına, bu ülkenin yönetiminde söz sahibi olan iktidar ve muhalefet güçlerinin önüne demokratiklerini en iyi sinayabilecekleri büyük bir fırsat hazırlanmıştır. İddianamenin asıl sahipleri ise, bu fırsatın kullanılmasını olanaksız hale getirmek niyetindedirler.

Muhalefetten iktidar partisine kadar herkesin er ya da geç Türkiye'de komünist partisinin yasal çalışmasının kaçınılmazlığını kabul ettiği bir sırada, **DGM Savcılığı kendisini hukuksal mevzuatla sınırlamak yerine** komünizme karşı haçlı seferi ilan etmiştir.

İddianameyi hazırlayanlar, bilinmeyen tanıklara sahiptirler. Komünizmin ne olup olmadığını, birçok tanınmış politikacı ve bilim adamına sormak yerine, "söyleşi" yaptıkları bilinmeyen kişilere sormakta ve bunları komünizm aleyhine tanık olarak göstermektedirler.

Demiral ve yardımcılarının gerçek görüşleri ve niyetleri, iddianamedeki bu bilinmeyen tanıkların "anlatımları"nda çok açık yansımaktadır. İddianamenin 16. ve 17. sayfalarında yer alan bilinmeyen tanığın akıl almaz cümlelerinden bir-iki örnek verelim:

"Komünizm prensibi, bizimle beraber olmayan ölümdür, orta yol yoktur."

"Kabiliyetli, girgin ve müteşebbis olan herkes onlara göre faşistdir. Ölmesi gerekir."

Bu sözler savcılarının cehaletiyle açıklanamaz. Burada söz konusu olan, komünist partisinin yasal çalışmasından yana tutum alan herkese küstahça meydan okumaktır, demokrasiye alaya almaktır. Keyfiliği, fanatizmi, komünist partisine varılma hakkını sonsuza kadar tanınamayı, devletin resmi görüşü

haline getirmeye yeltenmektir. Bu sözler aynı zamanda komünistlere, Sargın ve Kutlu'ya işkence yapılmasını haklı bulan "devlet mağdur durumdadır" diyerek devletin intikamını işkenceyle alan 12 Eylülcü anlayışın ifadesidir.

İddianameyi yazan psikolojik savaş uzmanları normal insan psikolojisini, mantığını, sağduyusunu alaya alırcasına şu satırları yazıyorlar:

"Komünistler propagandalarında insanların haysiyet, fazilet ve hürriyetlerinden kurtarılmasında kendilerini kurtarıcı gibi göstermekte ustadırlar." (Sayfa 17)

Savcı, "insanların haysiyet, fazilet ve hürriyetlerinden kurtarıma" gibi bir iş tek içinde oldukları ve komünistlerin de onların bu isteklerine yanıt vermekle kendilerini "kurtarıcı" gibi göstermekte "usta" oldukları gibi akıl almaz sözler ediyor. 12 Eylülcü anlayışın "insanları haysiyetlerinden, faziletlerinden ve hürriyetlerinden" mahrum ederek "kurtarmak" istediğinden şüphe bile edilemez. Ama komünistler için bunun tam tersi sözkonusudur. Komünistlerin, insan onurunu, erdemlerini ve özgürlüklerini korumak için işkence sehpalarında can verdiklerini bu 12 Eylül savcısı çok iyi bilmektedir.

"Çağın davası"ni açtıklarını ilan eden ve bu iddianamenin "ilmi" bölümünü bizzat yazmakla böbürlenmiş DGM Savcısı Demiral, Türkiye'de komünist partisinin yasal çalışmasını önlemek için bu türden iddialara sarılmakla kalmamaktadır. Savcı, NATO'nun diğer ülkelerini komünist faaliyeti önleyemedikleri için eleştirmektedir.

"Komünistliği kabul eden ve dünyaya bu sistemi yaymaya çalışan devletin yakınında bulunan memleketlerde, komünist partilerinin faaliyetlerine müsaade edilmediği aşikardır. Fakat Amerika, İngiltere, Fransa, İtalya gibi devletlerin tamamıyla komünist faaliyetleri önledikleri söylenemez." (İddianame, sayfa 18)

Avrupa Topluluğuna girmeye hazırlanan Türkiye hükümeti, savcının bu iddiasına ne diyor? İddianameyi okuyanlar, Türkiye'nin Avrupa Topluluğuna, Avrupa'yı komünizmden kurtarmak için, İtalya'da, Fransa'da, İngiltere'de komünist faaliyetleri "tamamen önlemek", bu ülkelere Türk usulü "demokrasi" dersi vermek için girmek istediğini ni sanabilirler. "Başkarlarından demokrasi dersi almaz" diyenler, demek ki başkalarına ders vermektan kaçınıyorlar. Gerçekte ise burada, çok ciddi ve ölçüde tehlikeli bir anlayış yatmaktadır. Çağdaş dünya gerçekliğini bir türlü kabul etmeye yanaşmayan saldırgan emperyalist çevrelerin fanatik

mantığı, Pentagon'dan kalkmış Ankara DGM Savcılığının iddianamesine sızmıştır. Burada, nükleer savaş çılgınlığının komünizmi yeryüzünden silip süpürme anlayışı söz konusudur.

İddianamede bu anlayış şöyle dile geliyor:

"İnşallah akli başında bir BAŞKAN ortaya çıkıp MUCİZE yaratarak dünyayı bu komünist tehlikesinden kurtarır".

Türkiye Cumhuriyeti "Başkanlık" sistemiyle yönetilmediğine göre, burada konuşan kişi ABD'yle ilgili bir dileğini ifade ediyor, demektir. Yarattırması beklenen "Mucize"ye gelince, bu, SDİ diye anılan Amerika'nın "Yıldızlar Savaşı" planına duyulan umudu dile getiriyor olsa gerekir.

Politik güçler arasındaki diyalog, tartışma, karşılıklı anlaşılara varma, işbirliği çabalarının karşısına, iddianamedeki "çatışma ve gerginliği, antikomünizmin kısırlaştırıcı saldırganlığını koyan" bu çağdaş mantık, 12 Eylülcü anlayışın, aynı zamanda Amerikan harp doktrinlerine dayandığını ortaya koymaktadır. Böylesi bir anlayışın ise ülkemizin önündeki en büyük tehlike olduğunu görmek gerekir. Dünya barışının korunmasını, TBKP programının temelini koyan TIP ve TKP'ye, onların genel sekreterlerine yönelik bu saldırı bunun için raslantı değildir.

Özelle bu iddianame, sınırsız komünizm düşmanlığının barış ve demokrasi düşmanlığıyla nasıl birleştiğine öğretici bir örnektir. Bu 12 Eylülcü anlayış şimdi kendisini bir kere daha yargı eliyle meşrulaştırmayı denemektedir.

Kutlu ve Sargın yoldaşlar bu iddianame karşısında barışı ve demokrasiyi savunanları temsil edecekler, yargılanmanın sonucu ne olursa olsun, iddianamenin demokrasi için, Türkiye'nin barışçı dünya kamuoyunda saygınlığı için alçaltıcı, zararlı mantığını yenik düşüreceklerdir. Komünistlerin üzerlerine düşeni yapacakları açık olduğuna göre, bu durumda hükümetin ve muhalefetin tutumu, politikası, artık iki anlamla gelececek biçimde açıklığa kavuşturmalıdır. Türkiye, birkaç DGM savcısının ardındaki gizli iktidar odaklarının 12 Eylülcü mantığına yenik düşmemelidir.

Başbakan Özal, komünist partisinin yasal çalışma yönündeki talebi karşısında, hükümetin ve partisinin görüşlerini açıklamıştır. Hükümet görüşüne göre, "Türkiye'de komünist parti yasal çalışabilir, bu amaçla gerekli yasal değişiklik de yapılabilir, ancak her şey hükümete ve ANAP'a bağlı değildir, böyle bir değişiklik karşısında tüyleri

Devamı 10. sayfa